

यूहन्नां च्वःगु भिंगु खँ म्हसीका

यूहन्नां च्वःगु सुसमाचारय् येशू परमेश्वरयागु सदां दयाच्चनीगु वचन खः, अले वयकः मनू जुयाः झीनाप च्वनादिल धकाः क्यनातःगु दु। थ्व सुसमाचारया सफू ब्वनीपिन्सं “येशू हे मुक्ति बीम्ह ख्रीष्ट खः” धकाः विश्वास याये फयेमा अले विश्वास यानाः वयकःया नामय् अनन्त जीवन दयेमा धकाः च्वःगु खः।[☆]

सफूया न्ह्यःनेया ब्वय् येशू परमेश्वरया सदां दयाच्चनीगु वचन खः धकाः क्यनातःगु दु। अले येशू यानादीगु थीथी अजू चायापुगु ज्यां वयकः परमेश्वरं ल्ययादीम्ह मुक्ति बीम्ह ख्रीष्ट परमेश्वरया काय् खः धकाः नं क्यनातःगु दु। सफूया दथुइ थ्व अजू चायापुगु ज्यां छु खँ सी दु धकाः ध्वाथुइक व ताःहाकय्क न्ह्यथनातःगु दु। अले येशूयात मनूतयसं गुकथं विश्वास यानाः चेला जूल, गुकथं यहदीतय् नायःतयसं वयकःयात विरोध यात धयागु खँ नं क्यनातःगु दु। १३ निसैं १७ अध्यायतक ज्वंखुन्हू बहनिइ वयकलं चेलातनापं छुत्काराया नखः हनाः प्रभु भ्वय् पलिस्था यानादिल। अले साहस मत्वःतेगु व पवित्र आत्मा छ्वयाहयेगु खँ स्यनेकने यानादीगु च्वयातःगु दु। दकलय् लिपा लिपायागु अध्यायलय् वयकःयात ज्वंगु, महासभाय् थने यंकूगु, स्याःगु व हानं म्वानाझाःगु, चेलातयथाय् खनेदयकः झाःगु खँ च्वयातःगु दु।

ख्रीष्टपाखें अनन्त जीवनया वरदान दइ धइगु खँय् यूहन्नां बःब्युगु दु। थ्व वरदान आः शुरु जुइ अले प्रभु येशूयात लँ, सत्य व जीवन खः धकाः मानय् याःपिन्त दइ। येशू मनूतयसं न्हियान्हिथं छ्यलेमाःगु वस्तुत चिंकथं कयाः आत्माया खँयात ध्वाथुइकेत स्यनेकने यानादीगु खः – गथे लः, मरि, जः, फैजवाः व वया फैचात, दाखमा व दाख। यूहन्नां थज्याःगु खँ बांलाक क्यनातःगु दु।

थ्व सफू ई.सं. ७० निसैं ९० तकया दथुइ च्वःगु जुइफु।

धलः पौ

न्ह्यखँ १:१-१८

बाप्तिस्मा बीम्ह यूहन्नां पश्चातापया खँ न्यंकाजुगु १:१९-३४

येशू दकलय् न्हापांयापिं झिनिम्ह चेलात ल्ययादीगु १:३५-५१

येशूयागु न्हयगू अजू चायापुगु ज्या २:१-१२:५०
 येशूयात स्यायेगु फैसला या:गु व कूसय् यख्खा:गु १३:१-१९:४२
 येशू हानं म्वानाझा:गु व चेलातयथाय् खनेदयकः झा:गु २०:१-३१
 गालीलिय् येशू हाकनं खनेदयकः झा:गु २१:१-२५

यूहन्ना

वचन मन् जुया: झा:गु

1 दक्वसिबय् न्हापा हे वचन दु,

अले थ्व वचन परमेश्वर नाप दु।

थ्व वचन हे परमेश्वर खः।

2 वय्कः न्हापानिसें हे

परमेश्वर नाप दी।

3 फुक्कं सृष्टि यानादीगु

वय्कलं हे खः।

फुक्क सृष्टि परमेश्वरं

वय्कःयापाखें हे

यानादीगु खः।

सृष्टि जूगुलिइ छुं नं वय्कः

मदय्कं जूगु मदु।

4 जीवन वय्कःयाके दु।

व हे जीवन मन्तयत मदय्कं

मगा:गु जः खः।

5 थ्व जः खिउँथाय्

झःझः धाय्क थी,

खिउँगुलि थ्व जःयात

त्वपुइ मफुत।

6 अबलय् परमेश्वरं छ्वयाहःम्ह यूहन्ना धाःम्ह छम्ह मन् दु।*

7 थ्व मन् जःयागु खँ थः हे साक्षी जुयाः फुक्कसितं कनाः विश्वास याकेत वःम्ह खः।

8 थ्व मन् थः हे जः मखु, बरु जः फुक्कसितं म्हसीका बीत वःम्ह खः।

* 1:6 १:६ मन्ती ३:१; मर्क १:४; लुक ३:१-२

- 9 फुक्क मनूतय्युगु नुगलय् थीगु धात्थैयागु जः ला संसारय् झायाच्चंगु दु।
- 10 वय्कः संसारय् दी, वय्कलं हे संसार सृष्टि यानादीगु जूसं संसारय् च्वपिन्सं वय्कःयात म्हमसील।
- 11 वय्कः थः हे मनूतय्थाय् झाल। अय्यं थः मनूतय्सं वय्कःयात नाला मकाः।
- 12 वय्कःयात ग्रहण यानाः विश्वास याःपिन्त धाःसा परमेश्वरया सन्तान जुइगु हक बियादिल।
- 13 थुपिं मनूतय्पाखें बुइका तःपिं मखु, बरु परमेश्वरं बुइका तःपिं परमेश्वरया सन्तान खः।
- 14 वचन मनू जुयाः झीपिं नाप च्वं झाल। वय्कः दया माया, अले सत्यं जाःम्ह खः। जिमिसं वय्कःया महिमा खना, गुगु महिमा बाःया याकः काय्या थें च्वं।
- 15 वय्कःयागु खँ कँकं यूहन्नां थथे धाल – “जि स्वयाः लिपा झाइम्ह जि स्वयाः नं तःधंम्ह खः छायाधाःसा वय्कः जि बुइ न्ह्यःनिसें दुम्ह खः। अले जिं धयाम्ह वय्कः हे खः।”
- 16 वय्कःयागु गुबलें मसुइगु दया मायायागु धुकुतिं झीसं यक्व दया माया काये खंगु दु।
- 17 व्यवस्था मोशाय्यागुपाखें बियादिल, येशू ख्रीष्टयागुपाखें धाःसा परमेश्वरया दया माया व सत्य दत।
- 18 परमेश्वरयात सुनानं गुबलें हे खंगु मदु। अय्यं बाः नाप च्वंम्ह याकः काय्यं हे वय्कःयात क्यनादीगु दु।

यूहन्नां येशूयागु साक्षी ब्युगु

मत्ती ३:१-१२; मार्क १:१-८; लूक ३:१-१८

- 19 यरूशलेमय् च्वपिं यहदी नायःतय्सं पुजाहारी व लेवीतय्युत “यूहन्ना धाःम्ह सु खः” धकाः न्यंके छवयाहल।
- 20 यूहन्नां खःगु हे खँ धयाः थथे लिसः बिल – “जि मुक्ति बीम्ह ख्रीष्ट मखु।”
- 21 अले इमिसं वयाके न्यन – “अय्सा छ एलिया खः ला?”
- वं धाल – “मखु।”
- “अय्सा छ व अगमवक्ता खः ला?”
- वं लिसः बिल – “मखु।”☆
- 22 अले इमिसं वयात थथे धाल – “अय्सा छ सु खः लय्? जिमित न्यंके छवया हःपिन्त जिमिसं लिसः ब्यू वनेमानि। छं थःत सु धकाः मतिइ तया?”

☆ 1:21 १:२१ व्य १८:१५,१८; मला ४:५

23 अले वं धाल –

“यशैया अगमवक्तां धा:थें
जि परमप्रभुया निति
लँ छिकाब्यु धका: मस्भूमिइ
हाला जुइमहयूसिया स: ख:।”✧

24 थुपि फरिसीतयसं छवयाह:पिं मनूतयसं

25 हानं न्यन – “छ मुक्ति बीम्ह ख्रीष्ट नं मखु, एलिया नं मखु, अले व
अगमवक्ता नं मखु धयागु जूसा छं छाया बप्तिस्मा बियाच्चनागु?”

26 वं लिस: बिया: धाल – “जिं ला छिमित लखं बप्तिस्मा बिया, अयनं छिमिगु
पुचलय् छिमिसं हे म्मस्यूनिम्ह छम्ह दनाच्चंगु दु।

27 जि स्वया: लिपा झायादीम्ह वय्क: हे ख:। वय्क:यागु लाकां पुतु पयनेत
तकं जि मल्व:।”

28 यर्दन पारिइ बेथानिया धा:गु थासय् यहन्नां बप्तिस्मा बिया च्वंथाय् थ्व खँ
जुगू ख:।

येशू परमेश्वरया भ्या:चा

29 कन्हय् खुन्हू यहन्नां थ:थाय् येशू झायाच्चंगु खना: धाल – “संसारयागु पाप
क्षमा यानादीम्ह परमेश्वरया चीधिक:म्ह भ्या:चा वय्क: हे ख:।

30 जिं धया च्वनाम्ह मनू वय्क: हे ख: – “जि स्वया: लिपा झाइम्ह मनू जि
स्वया: त:धं, छायाधा:सा वय्क: जि स्वया: न्हापांनिसें हे दुम्ह ख:।”

31 जिं नं वय्क:यात म्मस्यू, अयनं वय्क:यात इस्राएलीतयत्त म्मसीके बी
मा:गुलि जिं लखं बप्तिस्मा बियाच्चनागु ख:।”

32 अले वं थथे धका: साक्षी बिल – “जिं पवित्र आत्मायात स्वर्गं सुकुभतु थें
कुहां वया: वय्क:या म्महय् जुगू खना।

33 जिं थथ:म्हं तुं वय्क:यात म्मस्यू, अयनं जित: लखं बप्तिस्मा बीके छवया
ह:म्हयूसिनं थथे धयादिल – “गुम्हयूसिके आत्मा क्वहां वया: च्वनी, पवित्र आत्मा
बप्तिस्मा बीम्ह व हे ख:।”

34 थ्व जिं खनागु दु, उकिं परमेश्वरया काय् वय्क: हे ख: धका: जिं साक्षी
बियाच्चनागु ख:।”

येशूया न्हापांयापिं चेलात

35 कन्हय् खुन्हु यूहन्ना हानं निम्ह चेलात नाप व हे थासय दनाच्चन।

36 येशू झायाच्चंगु खनाः वं धाल – “का स्व, परमेश्वरया चीधिकःम्ह भ्याःचा।”

37 थ्व न्यनाः चेलात निम्हं येशूया ल्यूल्यु वन।

38 वयक्लं लिफः स्वयादीबल्य् इपिं वयाच्चंगु खनाः इमित धयादिल –
“छिमिसं सुयात माला च्वनागु?”

इमिसं धाल – “गुरूजु, छि गन च्वनादी?”

39 वयक्लं धयादिल – “जि नाप वा, अले खनी।” इपिं वयक्ः नाप वन, अले इमिसं वयक्ः च्वनीगु थाय् खन। इपिं अन ध्यंबल्य् बहनिसिया प्यता ई जूगुलि इपिं वयक्ःनापं अन हे बाय् च्वन।

40 यूहन्नां धाःगु खँ न्यनाः येशू नाप वंपिं मध्ये छम्ह मनु सिमोन पत्रुसया दाजु अन्द्रियास खः।

41 वं वनाः थःकिजा सिमोनयात मानुमालाः नापलाना धाल – “जिमिसं मसीह धाःम्ह मुक्ति बीम्ह ख्रीष्टयात नापलाये धुन।”

42 वं वयात येशूयाथाय् ब्वना हल। वयक्लं वयात स्वयाः धयादिल – “छ ला योआनेसया काय् सिमोन खः। आवनिसें छन्त केफास धाइ।” केफास व पत्रुसया अर्थ “ल्वहं” खः।

फिलिप व नथानेलयात सःतादीगु

43 कन्हय् खुन्हु येशू गालील्य् झायेगु मनं तुनादिल। वयक्लं फिलिपयात नाप लानाः धयादिल – “जि नाप वा।”

44 फिलिप नं अन्द्रियास व पत्रुसपिनिगु शहर बेथसेदायाम्ह हे खः।

45 फिलिपं नथानेलयात नाप लानाः धाल – “मोशां व्यवस्थाय् धया थकूम्ह व अगमवक्तातय्सं च्वया थकूम्ह नासरतय् च्वंम्ह योसेफया काय् येशूयात जिमिसं नापलाये धुन।”

46 नथानेलं वयात धाल – “नासरतं नं छुं भिंगु गतिलाःगु खँ वइ ला?”

फिलिपं वयात धाल – “वयाः छं हे स्व।”

47 नथानेलयात थःथाय् वयाच्चंगु खनाः येशू वयात धयादिल – “छ ला छम्ह तसकं स्वजाम्ह इस्राएली खः।”

48 वं धाल – “छिं जितः गथे म्हसिल?”

वयक्लं लिसः बियादिल – “फिलिपं छन्त सःते न्ह्यः हे जिं छन्त यःमरिमाया क्वय् खना।”

49 वं लिसः बिल – “गुरुज्, छि ला परमेश्वरया हे काय् खः। छि ला झ्माएलया जुजु हे खः।”

50 वय्कलं धयादिल – “जिं छन्त यःमरिमाया क्वय् खना धकाः धयागुलि छं विश्वास यानागु ला? छं थ्व स्वयाः नं ततःधंगु खनीतिनि।”

51 अले वय्कलं वयात धयादिल – “धात्थें धात्थें हे जिं छन्त धाये – छिमिसं स्वर्ग चाःगु खनी, अले परमेश्वरया स्वर्गदूतत परमेश्वर व मनूया काय्या दथुइ थाहां क्वहां जुयाच्चंगु खनी।”☆

2

काना शहरय् जूगु ब्याहा भ्वय्

1 कंस खुन्हु गालीलिय् च्वंगु काना शहरया छखा छैय् ब्याहा भ्वय् जुयाच्चन। येशूया मां नं अन हे दु।

2 येशू व चेलातयत् नं भ्वजय् सःतातःगु दु।

3 दाखमघ फुगुलि येशूया मांनं वय्कःयात धाल – “इमिके दाखमघ मन्त।”

4 अले वय्कलं धयादिल – “मय्जु, जिं छु यायेमाःगु खः, व छिं धया च्वनेमाःगु मदु। आः तक जिगु ई मवःनि।”

5 अयनं वय्कःया मांनं च्यःतयत् धाल – “वय्कलं छु धयादी छिमिसं व हे या।”

6 यहूदीतयगु चलन कथं च्वख यायेत अन सछि-सछि लिटर ति न्ह्यंगु ल्वहंयागु खुगः त्यप तयातःगु दु।

7 येशू इमित धयादिल – “फुक्क त्यपय् जाय्क लः ति।” अले इमिसं फुक्क त्यपय् जाय्क लः तल।

8 वय्कलं इमित धयादिल – “आः भतिचा तुयाः मूभलियाथाय् यंकि।” अले इमिसं यंकल।

9 मूभलिनं व लःया सवाः कयास्वःबलय् दाखमघ जुयाच्चने धुंकल। वं थ्व गनं हःगु धकाः मस्यु। लः तःपिं च्यःतयसं जक स्यु। अले वं जिचाभाजु जूह्यसित सःताः धाल –

10 “मनूतयसं भिंगु दाखमघ निं न्हापालाक त्वंकी, अले भचा भचा काये धुंकाः तिनि मभिगु दाखमघ त्वंकी। छिं धाःसा आः तक नं भिंगु दाखमघ ल्यंका हे तलतिनि।”

11 वय्कलं गालील जिल्लाया काना शहरय् दकलय् न्हापांगु थ्व अजू चायापुगु ज्या याना: थःगु महिमा क्यनादिल। थथे यानादीगुलि चेलातय्सं वय्कःयात विश्वास यात।

12 अनं लिपा वय्कः थः मां, किजापि व चेलात नाप कफर्नहुमय् झाया: अन हे छुं न्हि च्वनादिल।*

येशू देगः शद्ध यानादीगु

मन्ती २१:१२-१३; मर्क ११:१५-१७; लूक १९:४५-४६

13 यह्दीतयगु छुत्काराया नखः न्ह्यःने थ्यंगुलि येशू यस्शलेमय् झाल।*

14 वय्कः देगलय् झाःबलय् द्रहं, फैचा, व सुकुभतु मियाच्च्वपि व धिबा हिलीपि च्वनाच्च्वंगु खन।

15 अले वय्कलं खिपः छपु निला: कोर्ना थें दय्का: इपिं फुक्कसितं पितिनाछ्वयादिल। फैतय्त व द्रहंतय्त देगलं पिने ख्याना: छ्वयादिल। अले धिबा हिलीपिनिगु धिबा थल प्वंका: इमिगु टेबिलनापं ग्वतुइकाबिल।

16 सुकुभतु मिया च्वंपिन्त वय्कलं धयादिल – “थुपि फुक्कं चिज थनं यंकि, जिमि बाःयागु छँयात छिमिसं ब्यापारया छँ याये मते।”

17 वय्कःया चेलातय्सं थ्व खँ च्वयातःगु लुमंकल – “हे परमेश्वर, छिगु देगःया जोशं जितः छ्वय्की।”*

18 थथे यानादीगुलि नायःतय्सं वय्कःयात धाल – “छु छिके थथे यानादीगु अधिकार तु ला? अथे जूसा छु छिं जिमित अजू चायापुगु ज्या व चिं क्यनादी फु?”

19 वय्कलं लिसः बियादिल – “थ्व देगःयात थुना बियादिसँ, जिं स्वन्हं हे थुकियात हानं दय्काबी।”*

20 थ्व न्यना: इमिसं धाल – “थ्व देगः दय्केत पिइखुदँ बित, छिं स्वन्हं हे थ्व देगः दनादी फु ला?”

21 वय्कलं धयादीगु देगः ला वय्कःया थःगु हे म्ह खः।

22 वय्कः सिना: हानं म्वाना वये धुंका: चेलातय्सं थ्व खँ लुमंकल। थथे जूगुलि इमिसं धर्मशास्त्र व येशू नवानादीगु वचनय् विश्वास यात।

23 छुत्काराया नखःबलय् यस्शलेमय् वय्कलं यानादीगु अजू चायापुगु ज्या खंगुलि यक्व हे मनूतय्सं वय्कःयात विश्वास यात।

* 2:12 २:१२ मन्ती ४:१३ * 2:13 २:१३ प्रस १२:१-२७ * 2:17 २:१७ भज ६९:९ * 2:19

२:१९ मन्ती २६:६१; २६:४०; मर्क १४:५८; १५:२९

24 वय्कलं धाःसा इमिके भरोसा तयामदी, छायाधाःसा वय्कलं फुक्क मन्तूतयत् बालाक म्हस्यू।

25 सुनानं वय्कःयात थ्व मन् थज्याःम्ह धकाः धयाच्चवे म्वाः। मन्तूतयग् नुगलय् छु दु धकाः वय्कलं हे स्यू।

3

येशू निकोदेमसयात स्यनादीगु

1 निकोदेमस नांयाम्ह छम्ह फरिसी दु। व यहदीतय् छम्ह तःधंम्ह थकालि खः।

2 छन्हु चान्हय व येशूयाथाय् वयाः धाल – “गुरूजु, छि परमेश्वरं छवयाहयादीम्ह गुरू खः धकाः जिमिसं स्यू। परमेश्वर छिनाप दीगुलि सुनानं याये मफुगु चिं छि यानादी फु।”

3 वय्कलं लिसः बियादिल – “जिं छितः खःगु खँ धाये – न्हकथं हानं जन्म मजुइकं मन्तूतयसं परमेश्वरयागु राज्य खनी मखु।”

4 निकोदेमसं वय्कःयात धाल – “बुरा जुइ धुंकाः मन्तू हानं गथे यानाः जन्म जुइ? हानं छकः मांयागु प्वाथय् दुहां वनाः जन्म जुइगु ला?”

5 वय्कलं लिसः बियादिल – “जिं छितः खःगु खँ धाये, मन्तू लखं व परमेश्वरया आत्मां जन्म मजुइकं परमेश्वरयागु राज्यय् दुहां वने फइ मखु।

6 गथे लाहिं ला हि हे दुम्ह मन् जन्म जुइ, अथे हे आत्मां आत्मा हे जन्म जुइ।

7 थथे जिं न्हकथं जन्म जुइ मानि धयागु खँय् छि छक्क जुइम्वाः।

8 फय् थः मंथुथाय् न्हाइ, छिं उकियागु सः जक ताइ, व गनं वल, अले गन वनी धकाः छिं सी मखु। आत्मां बूपि मन्तू नं अथे हे जुइ।”

9 अले वं न्यन – “थथे नं जुइ फइ ला?”

10 वय्कलं लिसः बियादिल – “इस्राएलीतय् गुरू जुयाः छिं थुलि नं थुइके मफु ला?”

11 जिं छितः खःगु हे खँ धाये – जिमिसं स्यगु खँ धायेगु खः, अथे हे खंगु खँ साक्षी बीगु खः। अयनं जिमिगु खँय् छिकपि सुनानं विश्वास मयाः।

12 जिं छिकपिन्त संसारयागु खँ कनाः ला छिकपिन्सं विश्वास मयाः धाःसा स्वर्गयागु खँ कंसा झन गथे यानाः विश्वास यानादी?

13 स्वर्ग क्वहां वःम्ह मनूया काय् बाहेक सुं नं स्वर्गय् थाहां वंगु मदुनि।

14 मरुभूमिइ मोशां धलोतं दय्का तःमह सर्पयात यख्खाःथें मनूया काय्यात नं यख्खाइतिनि।☆

15 अथे जूगुलि वय्कःयात विश्वास याइपिन्त अनन्त जीवन दइ।”

16 “परमेश्वरं संसारयात यक्व माया यानादीगुलि वय्कःयात विश्वास याःपि मनूत नाश मजुइमा, बरु इमित अनन्त जीवन दयेमा धकाः थः याकः काय्यात तकं बियादिल।

17 परमेश्वरं संसारयात न्याय यायेत थःकाय्यात छ्वयाहयादीगु मखु, बरु वय्कःयापाखें संसार बचय् जुइमा धकाः खः।

18 “वय्कःयात विश्वास याःपि मनूतयगु न्याय जुइ मखु, परमेश्वरया याकः काय्यात विश्वास मयाःपि मनूतयगु धाःसा न्याय जुइ हे धुंकल।

19 जः संसारय् छ्वयाहयादी धुंक्सां मनूतयसं थ्व जःयात स्वयाः खिउँयात ययकल, छायाधाःसा इमिगु ज्या मभिं। थुकथं इपिं दोषी ठहरय जुल।

20 दुष्ट ज्याखें यानाजुइपिं मनूतयसं जःयात हेला याइ, अले जलय् वइ मखु। जलय् वल कि इमिसं याना जूगु दुष्ट ज्याखें खने दइ धकाः इपिं ग्याः।

21 अयनं भिगु सत्य ज्याखें यानाजुइपिं मनूत धाःसा जः दुथाय् वइ। अले इमिसं याना जूगु ज्याखें परमेश्वरयापाखें हे यानादीगु खः धकाः बांलाक थुइके फइ।”

बप्तिस्मा बीम्ह यूहन्नां येशूयागु साक्षी ब्यगु

22 अनं लिपा येशू व वय्कःया चेलात यहदियाय् झाल। वय्कः अन हे इपिं नाप च्वनादिल, अले बप्तिस्मा नं बियादिल।

23 सालीमया लिक्कसं एनोन धाःगु थासय् यक्व लः दुगुलि यूहन्नां नं अन हे बप्तिस्मा बियाच्वन। मनूत वयाः बप्तिस्मा काल।

24 थुबलय् तक यूहन्नायात इयालखानाय् मतःनि।☆

25 उबलय् यूहन्नाया चेलातय् छम्ह मनू नाप च्वख जुइगु खँय् जवाःसवाः जुल।

26 अले यूहन्नायाथाय् वनाः इमिसं थथे धाल – “गुरूजु, यर्दन पारिइ छिनाप दुम्ह, अले छिं हे साक्षी बियादीम्ह मनुखं बप्तिस्मा बियाच्वंगु दु। फुक्क मनूत वयाथाय् हे वनाच्वंगु दु।”

27 वं लिसः बिल – “परमेश्वरं मबीकं सुनानं छुं नं काये फइ मखु।

28 जि मुक्ति बीम्ह खीष्ट मखु, अयनं वय्कः स्वयाः न्हापालाक छ्वयाहःमह खः धकाः जिं धयागु खँ छिमिसं हे धयाच्वंगु दु।☆

29 भम्चायात ब्याहा याःम्ह हे भाःतम्ह जुइ। ब्याहा याःम्ह मिजंया पासा वयागु खँ न्यनाः तसकं लय्ताइ। अथे हे जि नं आः लय्ताय् खन।

30 वय्कः तःधं जुइ, जि चिधं जुइ।”

31 “च्वय्नं वःम्ह फुक्क स्वयाः तःधंम्ह खः। अले संसारं वःम्ह संसारयाम्ह हे खः, थज्याःम्ह मनुखं संसारयागु हे खँ ल्हाइ। स्वर्गं वःम्ह फुक्क स्वयाः तःधं जू।

32 वय्कलं थःम्हं न्यनादीगु व खंगु खँ हे कनादिल, अय्नं सुनानं वय्कःयागु खँ मानय् मयाः।

33 वय्कःयागु खँय् विश्वास याःम्ह मनुखं धाःसा परमेश्वर सत्य खः धकाः दसि बी।

34 परमेश्वरं छव्या हःम्हय्सिनं हे जक परमेश्वरयागु वचन नवाइ, छायाःसा वय्कःयात पवित्र आत्मां जाय्कादीगु दु।

35 परमेश्वर बाःनं थःकाय्यात माया यानादीगुलि फुक्कं वय्कःयागु ल्हातिइ बियादीगु दु।✧

36 वय्कःया काय्यात विश्वास याइम्हय्सिके अनन्त जीवन दु। काय्नं धाःगु मानय् मजूम्हय्सिनं थज्याःगु जीवन कायेखनी मखु, थज्याःम्हय्सित परमेश्वरं तं दिकादी।”

4

येशू व सामरी मिसा

1 यहन्नां स्वयाः येशू यक्व मनुतय्त चेला दय्काः बप्तिस्मा बियाच्वन धकाः फरिसीतय्सं नं सिल धयागु खँ

2-3 प्रभुं सीकादीगुलि वय्कः हानं यहदियां गालीलिय् झाल। वय्कः थःम्हय्सिनं हे बप्तिस्मा बियादीगु ला मखु, बरु वय्कःया चेलातय्सं ब्यूगु खः।

4 गालीलिय् वनेत सामरिया जुयाः वनेमाः।

5 वय्कः याकूबं थःकाय् योसेफयात ब्यूगु जगायागु लिक्क लाःगु सामरियायागु सुखार धाःगु शहरय् थ्यंकः झाल।✧

6 अन याकूबं दय्कातःगु तुं छगः दु। त्यानुसे च्वंगुलि येशू तुंया क्वय् फय्तुनादिल। थुबलय् बान्हि जाल।

7 अबलय् लाक्क हे छम्ह सामरी मिसा लः काःवल। वय्कलं वयात धयादिल – “जितः लः त्वनेत बियादिसँ।”

8 अबलय् वयकःया चेलात नयेगु नसा न्यायेत शहरय् वनाच्चंगु खः।

9 सामरी मिसां वयकःयात धाल – “छि छम्ह यह्दी जुयाः नं सामरी मिसाया ल्हातं लः त्वने ज्यु ला?” यह्दीतयसं सामरीतयगु ल्हातं नयेत्वनेगु मयाः।*

10 येशू वयात धयादिल – “छं परमेश्वरं बियादीगु दान स्यूगु जूसा, अले छंके लः फ्वंमहयसित म्हस्यूगु जूसा, छं वयाके हे लः त्वनेत फ्वनीगु जुइ। अले वं हे छन्त जीवन दइगु लः बीगु जुइ।”

11 अले व मिसां धाल – “हजुर, तुं तसकं हे तःजाः, लः सालेत छिके छुं हे मदु। छिं जीवन दइगु लः गनं कयादी?”

12 जिमित तुं दयकाब्ब्यूम्ह जिमि तापाःबाज्या याकूब खः। छु छि वयकः स्वयाः नं तःधं ला? जिमि तापाःबाज्यां, वया काय्पिन्सं, अले वया सा, द्रुहंतयसंनानं थ्व हे तुंयागु लः त्वना वन।”

13 वयकलं वयात धयादिल – “थ्व लः त्वनीपिं मनूतयत् हानं हानं प्याः चाइ।

14 तर जिं बियागु लः त्वनीपिं मनूतयत् गुबलें हे प्याः चाइ मखु। जिं बियागु लः हे व मनूयाके बुंगाःचा थें जुयाः अनन्त जीवन तक बुयावया च्वनी।”

15 व मिसां धाल – “हजुर, जितः नं थ्व लः बियादिसँ। अले जितः गुबलें हे लः त्वने प्याः चाइ मखु। अले हानं लः कायेत थन वये माली नं मखु।”

16 वयकलं वयात धयादिल – “वा, छं थः भाःतयात थन सःता हिँ।”

17 वं लिसः बिल – “जिमि भाःत मदु।”

वयकलं धयादिल – “जिमि भाःत मदु धकाः छं खःगु हे खँ धाल।

18 आः तकं छं न्याम्ह भाःत दये धुंकल, अले आः छनापं दुम्ह मिजं नं छं थः भाःत मखु। छं खःगु हे धाल।”

19 व मिसां धाल – “प्रभु, छि अगमवन्ता खः धकाः जिं सिल।

20 जिमि तापाःबाज्यापिन्सं थ्व पहाडय् पुजा याना वन, छिकपिन्सं धाःसा यरूशलेमय् मनूतयसं परमेश्वरयात आराधना यायेमाः धकाः धयादिल।”

21 वयकलं वयात धयादिल – “मय्जु, विश्वास यानाः बांलाक न्यना का। ई वयाच्चंगु दु, गुबलतय् छिमिसं परमेश्वर बाःयात आराधना यायेत न यरूशलेमय् न थ्व पहाडय् हे वनेमाली।

22 छिपिं सामरियाय् च्वपिन्सं म्हमस्यूम्हयसित आराधना याइ। तर जिमिसं सुयागु आराधना यानाच्वना वयकःयात जिमिसं बांलाक हे म्हस्यू, छायाधाःसा मुक्ति ला यह्दीतय्पाखें वइ।

* 4:9 ४:९ एज़ ४:१-५; नहे ४:१-२

23 अयनं ई वयाच्चंगु दु, व आ: हे ख:, बा:यात आराधना याइपिन्सं आत्मां व सत्यं याइ। वयक्:यात नं थुकथं आराधना याइपिं जक य:।

24 परमेश्वर आत्मा जुयादीगुलि वयक्:यात आराधना याइपिन्सं सत्य व आत्मां आराधना यायेमा:।”

25 व मिसां वयक्:यात धाल – “मुक्ति बीम्ह ख्रीष्ट धा:म्ह मसीह झायादी तिनि धका: जिं स्यु। वयक्: झाल कि वयक्कलं हे झीत फुक्कं खँ कनादी।”

26 वयक्कलं धयादिल – “छनापं नवाना च्वनाम्ह जि, व हे ख:।”

27 उबल्य हे चेलात थ्यंक: वल। वयक्: अथे छम्ह मिसानाप खँ ल्हानाच्चंगु खना: इपिं छक्क जुल। अयनं सुनानं – “छिं छु मालादियागु” अले “व नाप छिं छाया खँ ल्हानादियागु?” धका: मन्यं।

28 उबल्य हे ल:घ: त्व:ता: व मिसां शहरय वना: मनूतय्थ थथे धाल –

29 “वा, छम्ह मनूयात स्व: वा। वयक्कलं जिं यानागु फुक्क खँ धयाबिल। व मनू मुक्ति बीम्ह ख्रीष्ट ला, मखु ला?”

30 थ्व न्यना: अनच्चंपिं मनूत वयक्:याथाय् वल।

31 अबल्य हे चेलातय्सं वयक्:यात थथे धाल – “गुरूजु, भपियादिसँ।”

32 वयक्कलं धयादिल – “जिके नयेत छिमिसं सि हे मस्युगु नसा दु।”

33 थ्व न्यना: इमि दथुइ थथे खँ जुल – “सुनानं वयक्:यात नसा हयाबिल ला कि छु?”

34 वयक्कलं धयादिल – “जित: छवयाहया दीम्हय्सिगु ज्या सिधय्केगु, अले वयक्कलं धा:थे यानाजुइगु हे जिगु नसा ख:।

35 ‘प्यला लिपातिनि बाली लये त्यइ’ धका: छिमिसं धयाजुल। जिं छिमित धाये – ‘छक: बूँइ वना: बांलाक स्व, अन्न सया: नं लयेगु ई जुइ धुंकल।’

36 सुनां बाली लइ, वयात ज्याला दइ, अले अनन्त जीवनया निंति फल मुंके खनी। थुकथं पुसा ह्:म्ह नं, बाली ल:म्ह नं लयताय् दइ।

37 छम्हय्सिनं पुसा ह्वली, अले मेम्हय्सिनं बाली लइ धका: धयात:गु खँ थुकिं हे सत्य जुल।

38 छिमिसं बाली पिना मत:थाय् जिं छिमित लयके छवया। बाली पिना त:पिं मेपिं ख:, अयनं इमिसं पिनात:गु बाली छिमिसं लये खन।”

39 “जिं यानागु फुक्क खँ वयक्कलं धयादिल” धका: व मिसां धा:गुलिं व शहरय् च्वंपिं यक्व हे सामरीतय्सं वयक्:यात विश्वास यात।

40 अयजूगुलि वय्कःयाथाय् वःबलय् इमिसं इमिथाय् हे च्वनादिसँ धकाः बिन्ति याःगुलि वय्कः निन्हु तक अन च्वनादिल।

41 वय्कःयागु वचन न्यनाः यक्वसिनं हे वय्कःयात विश्वास यात।

42 इमिसं व मिसायात धाल – “आः छं धाःगुलि जक जिमिसं विश्वास यानागु मखु, बरु जिमिसं हे वय्कःयागु खँ न्यनाः विश्वास यानागु खः। जिमिसं वय्कः हे संसारयाम्ह मुक्तिदाता खः धकाः सीके धुन।”

भारदारया काय्यात लाय्कादीगु

43 निन्हु लिपा येशू गालील्य् झाल।

44 अगमवक्तायात थःगु थासय् सुनानं मानय् याइ मखु धकाः वय्कलं थःम्हं हे धयादीगु खः।☆

45 अय्त्नं वय्कः गालील्य् झायादीबलय् अन च्वंपि मनुतय्त्सं वय्कःयात लसकुस यात, छाथ्धाःसा थुमिसं यरूशलेमय् वंबलय् वय्कलं अन नखःबलय् यानादीगु अजू चायापुगु ज्या खंगु खः।☆

46 वय्कः हानं गालील्य् च्वंगु काना शहरय् झाल। अन हे वय्कलं लःयात दाखमघ दय्कादीगु खः। कफर्नहुमय् च्वंम्ह छम्ह भारदारया काय् म्हंमफया च्वन।☆

47 येशू यह्रदियां गालील्य् झायाच्वन धकाः धाःगु न्यनाः वं वनाः सी थें च्वंम्ह थःकाय्यात लाय्का बियादिसँ धकाः वय्कःयात बिन्ति यात।

48 अले वय्कलं वयात धयादिल – “अजू चायापुगु ज्या व चिं मखंकं छिकपिन्सं विश्वास यानादी मखु।”

49 अले वं वय्कःयात धाल – “प्रभु, जिमि काय् सी न्ह्यः हे झासँ।”

50 वय्कलं लिसः बियादिल – “हँ, छिमि काय् मसीनि।” अले व वय्कलं धयादीगु खँय् विश्वास यानाः वन।

51 छँय् वनाच्वंबलय् वया दासतय्त्सं वयात नाप लानाः “छिकपिनि काय् लाये धुंकल” धकाः धाल।

52 गुबलय् निसें वयात ज्यूगु धकाः वं न्यन। अले “म्हिगः न्हिनय् एक बजेनिसें ज्वर क्वलात” धकाः वया दासतय्त्सं धाल।

53 “छिकपिनि काय् म्वाइ” धकाः धयादीगु इलय् हे ज्यूगु धकाः वं सीकल। अले वं व वया छँयापि फुक्कसिनं विश्वास यात।

☆ 4:44 ४:४४ मती १३:५७; मार्क ४:२४; लूक ४:२४ ☆ 4:45 ४:४५ यूह २:२३ ☆ 4:46 ४:४६ यह २:१-११

54 येशू यहूदियां गालीलिय् झायाः यानादीगु अजू चायापुगु चिं थ्वनापं निकः जुल।

5

पुखूया लिक्कसं च्वंमहयसित लायकादीगु

1 अनंलि यहूदीतयगु छगू नखः वःगुलि येशू यरूशलेमय् झाल।

2 यरूशलेमय् कै ध्वाखाया लिक्कसं न्याखेरं फः दुगु छगू पुखू दु। थ्व पुखूयात हिब्रू भाषां बेथेस्दा धाइ।

3 थ्व हे न्यागू सतलय् लः संगु स्वयत्त पिया च्वनीपिं थीथी ल्वचं काःपिं मनूत – कांत, खत, ल्हाःतुति मसंपिं दु।

4 इपिं अन गुबलय् लः सनी धकाः स्वयेत पियाच्वनीगु खः। छायाःसा परमप्रभुया छम्ह दूत बरोबर वयाः पुखूया लः संकाबीगु जुयाच्वन। थथे लः संकूबलय् लाक्क दकलय् न्हापां पुखुलिइ कुहां वनीम्ह मनूयागु न्हाथें ज्याःगु ल्वय् नं लायावनिगु जुयाच्वन।

5 अन स्विच्यादँ न्ह्यःनिसें ल्वचं कयाच्वंम्ह छम्ह मनू दु।

6 येशू वयात खनाः अले यक्व दँ न्ह्यःनिसें व अथे जुयाच्वंगु सीकाः धयादिल – “छु छन्त ल्वय् लायके मास्ति वः ला?”

7 अले वं वयकःयात धाल – “हजुर, पुखूयागु लः संकाबीलय् जितः लखय् तथा बीपिं सुं मदुगुलि जि अन थ्यने न्ह्यः हे मेपिं थ्यनेधुंकीगु।”

8 वयकलं धयादिल – “थःगु लासा ज्वनाः न्यासि हँ।”

9 उबलय् हे वयागु ल्वय् लन। अले व थःगु लासा ज्वनाः न्यासि जुल। उखुन्हु विश्रामबार खः।

10 अयजूगुलि यहूदीतय् नायःतयसं व मनूयात धाल – “विश्रामबार उखुन्हु लासा क्वबी मज्यू।”[☆]

11 वं इमित लिसः बिल – “जितः लायका ब्यूम्ह मनुखं ‘लासा ज्वनाः हँ’ धकाः धयादीगु खः।”

12 इमितं न्यन – “छन्त लासा ज्वनाः हँ धकाः धाःम्ह मनू सु खः?”

13 अन यक्व मनू दुगुलि व येशू तुरुन्त झायादीगुलि वयकःयात वं म्हमसील।

14 लिपा येशू वयात देगलय् नाप लानाः धयादिल – “स्व, छंगु ल्वय् लाये धुंकल। आवनिसें पाप याये मते, अले छन्त छुं नं जुइ मखु।”

☆ 5:10 ५:१० नहे १३:१९; यर १७:२९

15 अले व मनुखं इमिथाय् वना: “जित: लायेका ब्यूह येशू हे ख:” धका: धा: वन।

16 येशू विश्रामबार खुन्हु थथे यानादीगुलि यहदीतय् नाय:तयसं वय्क:यात दु:ख बियाहल।

17 अथेसां वय्कलं इमित धयादिल – “जिमि बा:नं न्ह्याबले ज्या यानादी, उकिं जिं नं ज्या यानाच्चने।”

18 वय्कलं थथे धयादीगुलि इमिसं वय्क:यात स्यायेत इन अप्व: कुत: यात। छाया:सा वय्कलं विश्रामबार मानय् मया:गु जक मखु, अज्ज परमेश्वर नाप हे थ:त ज्वलिज्व: याना: परमेश्वरयात वय्क:या बा: ख: धका: धयादिल।

काय्या अधिकार

19 येशू इमित धयादिल – “जिं छिमित ख:गु खँ धाये – काय्यं थ:गु मनं लुइका: छुं हे याये फइ मखु, बरु बा:नं या:गु खना: हे जक याये सइ। थथे जूगुलि बा:नं छु छु यानादी, काय्यं नं व हे याइ।

20 बा:नं काय्यात माया यानादीगुलि बा:नं यानादीगु फुक्कं काय्यात क्यनादी। थ्व स्वया: नं त:धंगु ज्या बा:नं काय्यात क्यनादी, गुकिं याना: छिपिं छक्क जुइ।

21 गथे बा:नं सीपिन्त म्वाका: जीवन बियादी, अथे हे काय्यात य:पिन्त नं काय्यं जीवन बियादी।

22 बा:नं सुयागुं न्याय यानादी मखु। न्याय यायेगु अधिकार काय्यात बियादी धुंकल।

23 अयजूगुलि गथे बा:यात फुक्कसिनं मानय् या: अथे हे काय्यात नं फुक्कसिनं मानय् यायेमा:। काय्यात मानय् मया:म्हय्सिनं काय्यात छवयाह:म्ह बा:यात नं मानय् मया:गु जुइ।

24 “जिं छिमित ख:गु खँ धाये – जिगु खँ न्यना: जित: छवया ह:म्हयसित सुनां विश्वास याइ, वयात अनन्त जीवन दइ। थज्या:म्ह मनूयागु न्याय जुइ मखु, बरु सीम्वाय्क अनन्त जीवन दये धुंकी।”

25 “जिं छिमित ख:गु खँ धाये – ई वयाच्चंगु दु, अले व ई थ्व हे ख: – सीपिन्सनापं परमेश्वरया काय्यागु स: ताइ, अले सुनां न्यनी, इपिं म्वाइ।

26 परमेश्वर बा: जीवनया मुहान ख:, अथे हे वय्कलं थ:काय्यात नं जीवनया मुहान यानादिल।

27 वय्क: मनूया काय् जूगुलि वय्क:यात हे न्याय यायेगु अधिकार बियादिल।

28 थ्व खँय् अजू चाये मते, सी धुंक्पिन्सनापं वय्क:यागु स: ताइगु ई वयाच्चंगु दु।

29 अले थुपि म्वाना वइ। भिं याःपिन्त अनन्त जीवन बियादी। अले मभिं याःपिन्त न्याय यानादी।”☆

येशूया साक्षी

30 “थथःम्हं जिं छुं नं याये मफु, बाःनं जितः धयादी थें जिं न्याय जक यायेगु खः। अयजूगुलि जिं न्याय यानागु ठीक जू, छायाधाःसा जितः यःथें जिं न्याय यायेगु मखु, बरु जितः छवया हःम्हयसित यःथें यायेगु खः।”

31 “जिं तुं जिगु साक्षी ब्यूसा जिगु साक्षी सत्य जुइ मखु।

32 जिगु साक्षी बीम्ह मेम्ह हे दु, वय्कलं धयादीगु सत्य खः धकाः जिं स्यू।

33 छिमिसं यहन्नायाथाय् मनु छवयाहल, अले वं ‘सत्य थ्व हे खः’ धकाः साक्षी बिल।☆

34 जिगु लागि सुनानं साक्षी बी म्वाः। अयनं छिपिं बचय् जुइमा धकाः जिं थथे धयाच्चनागु खः।

35 यहन्ना ला च्याःगु व थीगु मत जक खः। वयागु जलय् छिमिसं छुं ई तक जक जूसां लयताय्गु हे ययकल।

36 तर यहन्नां ब्यूगु साक्षी स्वयाः तःधंगु साक्षी जिके दु। बाःनं जितः पूवकेत बियादीगु ज्या व जिं यानाच्चनागु ज्यां हे जितः बाःनं छवयाहयादीगु खः धकाः सी दु।

37 जितः छवयाहयादीम्ह बाःनं हे जिगु साक्षी बियादीगु दु। वय्कःयागु सः छिमिसं गुबलें मताःनि, अले ख्वाः नं मखनि।☆

38 वय्कलं छवया हःम्हयसित छिमिसं विश्वास मयाःगुलि वय्कःयागु वचन छिमिके थाइ मखु।

39 “अनन्त जीवन दइ धकाः छिमिसं धर्मशास्त्र ब्वना जुइ। व हे धर्मशास्त्रं जिगु साक्षी बी,

40 अयनं छिपिं जिथाय् अनन्त जीवन कायेत वइ मखु।

41 “मनूतय्सं तःधंकूगु जितः मयः।

42 छिमिसं परमेश्वरयात माया मयाः धकाः जिं स्यू।

43 जितः बाःनं छवयाहःगुलि छिमिसं जितः थः नाला मकाः। थःगु हे नामय् मेपिं सुं वल धाःसा छिमिसं इमित ग्रहण याना काइ।

☆ 5:29 ५:२९ दान १२:२

☆ 5:33 ५:३३ यहू १:१९-२७; ३:२७-३०

☆ 5:37 ५:३७ मत्ती ३:१७;

मर्क १:११; लूक ३:२२

44 छिमिसं थःथवय् तःधंका च्वन, तर परमेश्वरं तःधंकीगुलिइ छिमिसं वास्ता मया। छिमिसं गथे यानाः विश्वास याये फइ?

45 “जिं छिमित परमेश्वरया न्ह्यःने दोषी ठहरय् याइ धकाः मतिइ तये मते। छिमिसं आशा तयाच्चंमह मोशां हे छिमित दोषी ठहरय् याइ।

46 छिमिसं मोशायात धात्थें हे विश्वास यानाच्चंंगु खःसा जितः नं विश्वास यायेमाःगु खः। छायाधाःसा मोशां जिगु हे खँ च्वया थकूगु खः।

47 मोशां च्वया थकूगु खँ हे छिमिसं विश्वास मयासा जिगु खँ गथे यानाः विश्वास याये फइ?”

6

न्याद्रः मन्तयत् नकादीगु

मती १४:१३-२१; मर्क ६:३०-४४; लूक ९:१०-१७

1 अनंलि येशू गालील समुद्र पारिइ झाल। थुक्रियात तिबेरियास समुद्र नं धाः।

2 वयकलं यक्व ल्वय लायकादीगु खनाः ग्वाः ग्वाः मन्त वयकःया ल्यूल्यु जुल।

3 अनं वयकः पहाडय् झायाः चेलात नाप फ्यतुनादिल।

4 थुबलय् यहदीतयगु छुत्काराया नखः न्ह्यःने थयनाच्चंंगु खः।

5 वयकलं थः च्वनाच्चंथाय हुल हुल मन्त वयाच्चंंगु खनाः फिलिपयात धयादिल

– “थुमित नकेत मरि गनं कयाहयेमाली?”

6 वयकलं थःमहं छु यायेत्यंगु स्यूसां वयागु मन स्वयेत थथे धयादीगु खः।

7 अले फिलिपं वयकःयात धाल – “थुलिमछि मन्तयत् भचा भचा जक नकूसां निसः दिनारया मरि नं गाइ मखु।”

8 वयकःया चेला सिमोन पत्रुसया दाजु अन्द्रियासं वयकःयात धाल –

9 “थन छमह मिजंमचायाके तछ्वया न्यापा मरि व निमह न्या दु। थुलिमछि मन्तयत् थुलिचां छु यायेगु?”

10 “मन्तयत् फ्यतुकि” धकाः वयकलं धयादिल, अन यक्व घाँय् दुगु ख्यः दु। फुककं अन हे फ्यतुत। अन मिजंत जक हे न्याद्रः ति दु।

11 अले वयकलं मरि कयाः सुभाय् बियादी धुंकाः मन्तयत् इनादिल। थथे हे न्या नं कयाः इनादिल। थुकथं इमित यतले नकादिल।

12 मन्तयत्सं प्वाः जायक नये धुंकाः वयकलं चेलातयत् धयादिल – “इनाः ल्यं दुगु मरि छुं हे सिंति छवये मते।”

13 अले इमिसं नयाः ल्यं दुगु मुनाः मरि झिनिगः दाला जाय्कल। थ्व फुक्कं तछ्वया न्यापा मरियागु ल्यं दुगु खः।

14 थुकथं वय्कलं यानादीगु चिं खनाः मनूतय्सं थथे धाल – “धात्थें, संसारय् वइ धाःम्ह अगमवत्ता ला थ्व हे खः।”

15 इमिसं वयाः थःत ज्वनाः बलजपितें जुजु याइन धकाः सीकाः येशू हानं याकःचा पहाडय् तुं थाहां झाल।

येशू लखय् घःने न्यासि झाःगु

मन्ती १४:२२-३३; मर्क ६:४५-५२

16 बहनी जूबलय् चेलात समुद्र सिथय् वन।

17 इपिं नांचाय् च्वनाः पारिइ कफर्नहुमय् वनेत्यन। थुबलय् खिउँसे च्वने धुंकल। अयनं येशू इमिथाय् मझाःनि।

18 ग्वःफय् वयाच्चंगुलि समुद्रयागु लः उखेलाः थुखेलाः मदय्क सनाच्चन।

19 न्यागू-खुगू किलोमिटर नांचा न्हाकाः वने धुंकाः इमिसं येशूयात लखय् घःने न्यासि वयाः नांचाया लिक्क थयंकः झाःगु खन। अले इपिं तसकं ग्यात।

20 वय्कलं इमित धयादिल – “जि हे खः, ग्याये मते।”

21 अले इमिसं लय्तायाः वय्कःयात नांचाय् थकाल। अले इपिं याकनं हे थ्यनेमाःगु थासय् थ्यन।

22 कन्हय् खुन्हु समुद्र पारिइ च्वनाच्चपिं मनूतय्सं अन छगः हे जक नांचा दुगु, अले येशू चेलात नाप नांचाय् च्वना मदीगु, व चेलात जक वंगु खँ सिल।

23 उबलय् तिबेरियासं मेमेगु नांचा येशू सुभाय् बियाः न्याद्रुः मनूतय्त मरि नकूगु थासय् थयंकः वल।

24 अन येशू व चेलातय्त मखनाः इपिं नांचाय् च्वनाः वय्कःयात मामां कफर्नहुमय् वन।

येशू जीवनया मरि खः

25 समुद्र पारिइ येशूयात लुइकाः इमिसं धाल – “गुरूज्, छि थन गुबलय् झायागु?”

26 वय्कलं इमित लिसः बियादिल – “जिं छिमित खःगु खँ धाये – जिं यानागु चिं खनाः छिमिसं जितः माःजूगु मखु, बरु प्वाः जाय्क मरि नयेदुगुलि जक जितः माःजूगु खः।

27 सिंति वनीगु नसायागु निति ज्या याये मते, बरु मनूया कायुनं बीगु अनन्त जीवन तक दयाच्चनीगु नसायागु निति ज्या या। परमेश्वर बाःनं जितः थ्व हे ज्या यायेत छवयाहयादीगु खः।”

28 अले इमिसं वय्कःयात धाल – “अय्सा परमेश्वरयागु ज्या यायेत जिमिसं छु यायेगु?”

29 वय्कलं लिसः बियादिल – “परमेश्वरं छवया हःमहयसित छिकपिन्सं विश्वास यायेगु हे परमेश्वरयागु ज्या खः।”

30 अले इमिसं धाल – “अय्सा छिं जिमित छु चिं क्यनादी? गुकि यानाः जिमिसं छितः विश्वास याये फइ? छिं छु ज्या यानाः क्यनादी फु?”

31 जिमि तापाःबाज्यापिन्सं मरुभूमिइ मन्ना नल धकाः थथे च्वयातःगु दु – ‘वय्कलं मनुतयत नकेत स्वर्ग मरि बियादिल।’ ”☆

32 वय्कलं धयादिल – “जिं छिमित खःगु खँ धाये – मनुतयत नकेत स्वर्ग मरि ब्यूम्ह मोशा मखु। जिमि बाःनं जक छिमित स्वर्ग धात्थेयागु मरि बियादी।

33 स्वर्ग क्वहां वयाः मनुतयत अनन्त जीवन बीम्ह हे परमेश्वरं बियादीगु मरि खः।”

34 इमिसं धाल – “प्रभु, थ्व मरि जिमित न्ह्याबलें बियादिसँ।”

35 वय्कलं धयादिल – “जीवन बीगु मरि जि हे खः। जिथाय् वइम्ह मनुयात गुबलें हे नयेपित्याइ मखु। अथे हे जितः विश्वास याइम्ह मनुयात गुबलें हे प्याः चाइ मखु।

36 अयुनं जिं छिमित धाये – छिमिसं जितः खनाः नं विश्वास मयाः।

37 बाःनं जितः बियादीपिं फुक्कं जिथाय् वइ। अले जिथाय् वःपिन्त जिं गुबलें हे त्वःते मखु।

38 जि जिगु इच्छा मखु बरु जितः छवया हयादीमहयसित इच्छा पूवकेत स्वर्ग वयाम्ह खः।

39 बाःनं जितः बियादीपिं सुं हे मतनेमा बरु दकलय् लिपायागु दिनय् इपिं हानं म्वाना वये फयेमा धयागु हे जितः छवयाहयादीम्ह बाःयागु इच्छा खः।

40 काय्यात खंपिं व विश्वास याःपिन्त अनन्त जीवन बीगु हे जिमि बाःयात यःगु खँ खः। अले जिं इमित दकलय् लिपायागु दिनय् म्वाका बी।”

41 “स्वर्ग ब्यूगु मरि जि हे खः” धकाः वय्कलं धयादीगुलि व खँ न्यंपिन्सं वय्कःया विरोधय् खँ ल्हात।

42 इमिसं धाल – “थ्व योसेफया काय् येशू मखु ला? थ्वया मांबौपिन्त झीसं म्हमस्यू ला? थ्व मनुखं ‘जि स्वर्ग वयाम्ह खः’ धकाः गथे धायेफत?”

43 वयक्लं इमित लिसः बिल – “छिमिसं थःथवय् जिगु विरोध यानाः खँ ल्हाये माःगु मदु।

44 जितः छवयाहयादीम्ह बाःनं छवयाहया मदीकं सुं नं जिथाय् वये फइ मखु। जिथाय् वःम्हय्सित दकलय् लिपायागु दिनय् जिं म्वाका बी।

45 थुपि फुक्कं परमेश्वरं स्यना तःपि जुइ धकाः अगमवत्तातय्सं च्वया थकूगु दु। बाःयागु खँ न्यनाः सयका सीका काःपि फुक्कं जिथाय् वइ।*

46 परमेश्वरयाथासं वःम्हय्सिनं जक बाःयात खंगु दु, मेपि सुनानं बाःयात खंगु मदु।

47 “जिं छिमित खःगु खँ धाये, सुनां विश्वास याइ, वयाके अनन्त जीवन दइ।

48 जीवन बीगु मरि जि हे खः।

49 छिमि तापाःबाज्यापिन्सं मरुभूमिइ मन्ना नसां सिनावन।

50 तर स्वर्ग क्वहां वःगु थ्व मरि नःपि सुं नं सी मखु।

51 स्वर्ग वःगु अनन्त जीवन दुगु मरि जि हे खः। थ्व मरि सुनानं नल धाःसा व न्ह्याबलें म्वानाच्चनी। संसारयात जिं बीत्यनागु अनन्त जीवन बीगु मरि जिगु म्ह खः।”

52 अले यह्दीतय् नायः थःथवय् थथे धकाः कचकच हाल – “थ्व मनुखं थःगु म्ह झीत गथे यानाः नकेत बी फइ?”

53 उकिं वयक्लं इमित धयादिल – “जिं छिमित खःगु खँ धाये – मनूया काय्यागु ला व हि मनय्कं छिमिके जीवन दइ मखु।

54 सुनां जिगु म्ह नइ, अले जिगु हि त्वनी, वयाके अनन्त जीवन दइ। अले वयात दकलय् लिपायागु दिनय् जिं म्वाका बी।

55 जिगु म्ह धात्थें हे नसा खः, अले जिगु हि धात्थें हे त्वनेगु खः।

56 सुनां जिगु म्ह नइ अले हि त्वनी, व मन् जिके दइ, अले जि वयाके दइ।

57 जितः छवयाहयादीम्ह बाः गथे न्ह्याबलें म्वानाच्चनी, अथे हे बाःनं यानाः जि नं न्ह्याबलें म्वानाच्चनी। थुकथं जितः नःम्ह मन् नं जिं यानाः म्वानाच्चनी।

58 स्वर्ग वःगु मरि थ्व हे खः। छिमि तापाःबाज्यापिन्सं मन्ना नयाः नं सिनावन, थ्व अज्याःगु मरि मखु, थ्व मरि नःम्ह मन् गुबलें हे सी मखु।”

59 वयक्लं थ्व कफर्नहुमय् धर्मशास्त्र स्यनीगु छँय् स्यनेकने यानादीबलय् धयादीगु खः।

* 6:45 ६:४५ यशै ५४:१३

अनन्त जीवनया शिक्षा

60 थ्व न्यना: वय्कःया चेलातय्सं धाल – “थ्व ला तसकं थाकुगु खँ खः, थज्याःगु खँ सुनां न्यने फइ?”

61 चेलात थःथवय् खुसखुस हालाच्चवंगु सीका: वय्कलं इमित थथे धयादिल – “थुकिं याना: छिमित पंगल: वल ला कि?”

62 मनूया काय् वय्कःया न्हापायागु थासय् तुं लिहां वंगु खन धाःसा छिमिसं छु यायेगु?

63 परमेश्वरयागु आत्मां हे जक अनन्त जीवन बी। शरीर छुं यायेत नं ज्यालगय् मजू। जिं छिमित धयाच्चनागु खँ जीवन बीगु परमेश्वरयागु आत्मा खः।

64 अयनं छिपिं मध्ये गुम्हं गुम्हं विश्वास मयाइपिं नं दये फु।” सुनां सुनां वय्कःयात विश्वास मयाः, अले सुनां वय्कःयात धोखा बी धयागु खँ वय्कलं न्हापांनिसें हे स्यू।

65 अले वय्कलं धयादिल – “अयजूगुलि हे ला खः नि, बाःनं छवयाहया मदीकं सुं नं वये फइ मखु धका: जिं छिमित धयागु।”

66 थथे जूगुलि वय्कःया चेलात मध्ये यक्वसिनं हे वय्कःयात त्वःता: वन।

67 उकिं वय्कलं झिनिम्हय्सित नं न्यनादिल – “छिमिसं नं जितः त्वःता: वनेगु ला कि?”

68 सिमोन पत्रुसं लिसः बिल – “प्रभु, जिपिं सुयाथाय् वनेगु? अनन्त जीवन बीगु खँ छिके जक दु।

69 उकिं जिमिसं विश्वास याना: परमेश्वरं छवयाहयादीम्ह पवित्रम्ह मनू छि हे खः धका: नं सीके धुन।”☆

70 वय्कलं इमित धयादिल – “छिपिं झिनिम्हय्सितं जिं हे ल्ययागु, मखु ला? अयनं छिपिं मध्ये छम्ह शैतानयाम्ह दु।”

71 वय्कलं थ्व सिमोन इस्करियोतया काय् यहदायात धयादीगु खः, छायाधाःसा झिनिम्ह मध्ये छम्ह जुया: नं वं वय्कःयात धोखा बीत्यंगु दु।

7

येशू व वय्कःया किजापिं

1 अनंलि येशू गालीलिय् चाःहिलादिल। यहदिया जिल्लाय् यहदीतय् नायःतय्सं वय्कःयात स्यायेत स्वःगुलि वय्कः अन झाया मदी।

☆ 6:69 ः६८-६९ मती १६:१६; मर्क ८:२९; लूक ९:२०

- 2 थुबलय् यहदीतयगु बल्चाबायया नखः थ्यंकः वये धुंकल।*
- 3 उकिं वय्कःया किजापिन्सं थथे धाल – “थनं यहदियाय् झासँ। अले छिं याःगु ज्या छिकपिनि चेलातयसं नं खनी।
- 4 संसारय् तःधंमह मनु जुइ मास्ति वःमहयसिनं सुलाः सुलाः ज्या याइ मखु। छिं थथे यायेगु हे खःसा फुक्कसिनं सीकेमा।”
- 5 वय्कःया किजापिन्सं हे नं वय्कःयात विश्वास मयाः।
- 6 उकिं वय्कलं इमित थथे धयादिल – “जिगु ई आः तक मवःनि। छिमिगु लागि न्ह्यागु ई नं ठीक जू।
- 7 संसारय् च्वपिन्सं छिमित हेला याये फइ मखु। जिं संसारय् च्वपिन्सं याना जूगु ज्याखँ मभिं धकाः धयागुलि इमिसं जितः हेला याइ।
- 8 छिपि हे जक नखः मानय् याः हँ। जिगु ई आः तक मवःनिगुलि जि थ्व नखःतय् वने मखु।”
- 9 इमित थथे धयाः वय्कः गालीलिय तं च्वनादिल।
- 10 वय्कःया किजापि नखःतय् वने धुंकाः सुनानं मसीक वय्कः नं झाल।
- 11 नखःबलय् यहदीतय् नायःतयसं वय्कःयात थथे धाधां माः जुल – “व मनु गन दु हं?”
- 12 अले अन वय्कःयागु खँय् मनुतय् दथुइ भुनु भुनु खँ जुल। छखलःसिनं “वय्कः भिंमह मनु खः” धकाः धाःसा मेपिन्सं “मखु, व मनुतयत् स्यंका जुइमह खः” धकाः धाइगु।
- 13 अयनं यहदीत खनाः ग्याःगुलि सुनानं वय्कःया बारे खुलस्त खँ ल्हायेगु आँट मयाः।

बल्चाबायया नखःबलय् येशू देगलय्

- 14 नखः बच्छि सिधःबलय् येशू देगलय् झायाः मनुतयत् स्यनेकने यानादिल।
- 15 नायःतयसं छक्क जुयाः थथे धाल – “थ्व मनुखं ब्वँ हे मब्वंकं थुलिमछि खँ गथे यानाः सय्कल?”
- 16 अले वय्कलं इमित लिसः बियादिल – “जिं स्यनाच्चनागु खँ जिगु मखु, जितः छवया हयादीमहयसित खः।
- 17 सुनानं परमेश्वरयागु इच्छा पालन यायेगु मतिइ तःसा व मनुखं जिं स्यनाच्चनागु खँ परमेश्वरयागु खः ला कि जिगु थःगु हे खँ खः धकाः सीके फइ।

18 थःगु हे जक खँ ल्हाइमह मनु थः हे जक तःधं जुइत स्वइ। बरु थःत छवया हःमहयसित तःधंकेत स्वइमह मनु हे सत्यमह खः। अले वयाके मभिंगु छुं हे दइ मखु।

19 छिमित व्यवस्था बियादीमह मोशा मखु ला? छिपि छमहयसिनं हे नं थ्व व्यवस्था पालन याःगु मदु। अयनं छिमिसं जितः छाया स्यायेत स्वयाच्चना?”

20 अले मनूतयसं लिसः बिल – “छंके भूत दुबिनाच्चंगु दु। सुनां छन्त स्यायेत स्वयाच्चन?”

21 वयकलं इमित लिसः बियादिल – “जिं छगू अजू चायापुगु ज्या याना, अले छिकपिं फुक्कं छक्क जुयादिल।

22 मोशां छिकपिन्त मह्य चिं तयकेगु नियम बिया थकल। थ्व मोशां हे ब्युगु ला मखु, तापाःबाज्यापिन्सं बियादीगु खः। अले विश्रामबार खुन्हु नं छिकपिन्सं मचायागु मह्य चिं तयका जुल।*

23 छिकपिन्सं विश्रामबार नं मोशायागु व्यवस्था मानय यायेगु धकाः मह्य चिं तयका जू धाःसा जिं छमह मनूयात विश्रामबार खुन्हु लायकाबिल धकाः छिकपिन्सं जि खनाः छाया तंम्वयादी माःगु?*

24 ख्वाः स्वयाः न्याय यानादी मते, बरु खःकथं न्याय यानादिसँ।”

25 यरुशल्लेमय च्वंपिं गुम्हं गुम्हं मनूतयसं थथे धाल – “इमिसं स्यायेत स्वया च्वंमह मनु थ्व हे, मखु ला?

26 आः ला थ्व मनूखं झन जक फुक्कसिया न्ह्यःने नवानाच्चन। अयनं वयात सुनां छुं मधाः। नायःतयसं थ्व हे मुक्ति बीमह ख्रीष्ट खः धकाः धाथे हे सीके धुंकल ला कि छु?

27 थ्व मनू गनं वःमह धकाः झीसं स्यू। मुक्ति बीमह ख्रीष्ट झाइबलय ला वयकः गनं झाःमह धकाः सुनानं सी मखु।”

28 देगलय स्यनादीबलय येशू तस्सलं थथे धयादिल – “छिकपिन्सं जितः महस्यु, जि गनयामह धकाः नं छिकपिन्सं स्यू। जि थःयसँ वयागु मखु, जितः छवयाहयादीमह सत्य परमेश्वर खः, छिकपिन्सं धाःसा वयकःयात महमस्यु।

29 जिं वयकःयात महस्यु, छायाधाःसा जि वयकःयाथासं हे वयागु खः। वयकलं हे जितः छवयाहयादीगु खः।”

30 थ्व न्यनाः इमिसं वयकःयात ज्वनेत स्वल। तर सुनानं ज्वने मफुत, छायाधाःसा वयकःयागु ई मवःनि।

31 अयसां यक्व मनूतयसं वयक्ःयात विश्वास यात। इमिसं धाल – “मुक्ति बीम्ह ख्रीष्ट झाइबलय् वयक्कलं थ्व मनुखं स्वयाः अप्वः अजू चायापुगु चिं क्यनादी ला?”

येशूयात ज्वंकेत देगःया सिपाइँत छवःगु

32 थथे यक्व मनूतयसं वयक्ःयागु खँ ल्हानाच्चंगु तायाः फरिसीतयसं तःधंपिं पुजाहारीतलिसे मिलय् जुयाः वयक्ःयात ज्वंकेत देगःया सिपाइँत छवल।

33 येशू इमित धयादिल – “छुं ई तक जक जि छिमिथाय् दइतिनि, अले लिपा जि जितः छवया हयादीम्हयसिथाय् तुं वने।

34 छिकपिन्सं जितः माः जूसां लुइके फइ मखु। जि दुथाय् छिकपिं वये फइ मखु।”

35 अले इमिसं थःथवय् थथे खँ लहात – “झीसं लुइके हे मफयक थ्व मनू गन वनेत्यंगु जुइ? छु थ्व ग्रीकतयगु दथुइ उखेलाः थुखेलाः जुयाच्चपिं यहदीतयथाय् वनाः ग्रीकतयत् स्यनेकने यायेत वनेत्यंगु ला मखु ला?

36 वं ‘छिकपिन्सं जितः माः जूसां लुइके फइ मखु’ अले ‘जि दुथाय् छिकपिं वये फइ मखु’ धकाः धाःगुया अर्थ छु जुइ?”

अनन्त जीवनया लः

37 नखः सिधइगु व मू दिनय् येशू दनाः तस्सलं थथे धयादिल – “सुं प्याःचाःम्ह मनू दुसा जिथाय् वयाः त्वँ वा।”

38 अले धर्मशास्त्रय् च्वया तः थें – सुनां जितः विश्वास याइ, वयागु नुगलं अनन्त जीवन दुगु खुसिबाः वयाच्चनी।”

39 वयक्कलं पवित्र आत्मायागु खँ धयादीगु खः। वयक्ःयात विश्वास याःपिन्त आत्मा बियादी। वयक्कलं आः तक सीम्ह म्वाका मदीनि सुयातं आत्मा बियादीगु मदुनि।

40 थ्व खँ न्यंपिं गुम्हं गुम्हं मनूतयसं थथे धाल – “थ्व ला धात्थें हे वइतिनि धाःम्ह अगमवक्ता खः।”

41 गुलिसिनं थथे धाल – “थ्व ला मुक्ति बीम्ह ख्रीष्ट हे खः।” अले गुलिसिनं थथे धाल – “गालीलं वःम्ह नं ख्रीष्ट जुइ ला?

42 मुक्ति बीम्ह ख्रीष्ट जुजु दाऊदया सन्तान जुइ, अले जुजु दाऊदयागु गां बेथलेहेमं वइ धकाः धर्मशास्त्रय् च्वयातःगु मस्यू ला?”

☆ 7:37 ७:३७ लेवी २३:३६

☆ 7:38 ७:३८ इज ४७:१; जक १४:८

☆ 7:42 ७:४२ २ शमू ७:१२;

43 थुकथं वयकःयागु खँय् ग्वाः ग्वाः मनूत बाल।

44 गुम्हं गुम्हं मनूतयसं ला वयकःयात ज्वनेत स्वल, अथेसां सुनानं ज्वने मफु।

यहदीतय् नायःतयसं विश्वास मयाःगु

45 अनंलि ज्वंवि सिपाइँत तःधंपि पुजाहारीत व फरिसीतयथाय् लिहां वन।
इमिसं सिपाइँतयत् तथे धाल – “छिमिसं छाया वयात ज्वना महायागु?”

46 अले इमिसं लिसः बिल – “थ्व मनुखं थें सुनानं नवाःगु मदुनि।”

47 अले फरिसीतयसं धाल – “छिमितनापं वं झंगः लात कि छु?

48 सुं शासकत व फरिसीतयसं नं वं धाःगु खँय् विश्वास यात ला?

49 व्यवस्था मस्यूपिं थुपि सराः लाःपि खः।”

50 छकः बहनी येशूयात नापलाः वने धुकूमह इमिगु हे पुचलय् च्वंमह निकोदेमसं
इमित धाल –

51 “छु झीगु व्यवस्थां सुं मनूयात वयागु खँ मन्यंकं व वं छु यात धयागु मसीकं
न्याय याइ ला?”

52 इमिसं वयात लिसः बिल – “छु नं गालीलयाम्ह हे ला कि छु? धर्मशास्त्र
व्वनाः स्व, सुं नं अगमवक्ता गालीलं वइ मखु।”☆

53 * [अले इपि फुक्क थथःगु छँय् लिहां वन।

8

व्यभिचार यानाच्वंबलय् ज्वंमह मिसा

1 अनं येशू जैतन डाँडाय् झाल।

2 कन्हय् खुन्हु सुथ न्हापां वयकः हानं देगलय् तुं लिहां झाल। फुक्क मनूत
वयकःयाथाय् मुंवःगुलि इमित स्यनेकने यायेत वयकः फ्यतुनादिल।

3 शास्त्री व फरिसीतयसं व्यभिचार यानाच्वंबलय् ज्वंमह छम्ह मिसायात हयाः
सकसिगुं न्ह्यःने थनाः

4 वयकःयात थथे धाल – “गुरूजु, थ्व मिसायात जिमिसं व्यभिचार
यानाच्वंबलय् ज्वना हया।

5 व्यवस्थाय् मोशां झीत थथे व्यभिचार याइम्ह मिसायात ल्वहँतं कयक्काः स्या
धकाः आज्ञा बियादीगु दु। अयजूगुलि आः थ्व मिसायात छु याये माली? छिं हे
धयादिसँ।”☆

☆ 7:52 ७:५२ यह ३:१-२
८:५ लेवी २०:१०; व्य २२:२२-२४

* 7:53 ७:५३-८:११ गुलि गुलि हस्तलिपिइ थुपि पद मद्दु

☆ 8:5

- 6 वय्कःयात जाँचय् यानाः दोषी ठहरय यायेत इमिसं थथे न्ह्यसः याःगु खः।
तर वय्कलं क्वछुनाः पतिचां बैय् च्वयादिल।
- 7 इमिसं व हे खँ जक न्यनाच्चंगुलि वय्कलं दनाः इमित थथे धयादिल —
“छिकपि मध्ये सुनां गुबलें पाप यानामदी, वय्कलं हे दकलय् न्हापालाक वयात
त्वहँतं कय्कादिसँ।”
- 8 वय्कलं हानं क्वछुनाः पतिचां बैय् च्वयादिल।
- 9 थ्व न्यनाः इपिं तःधिकःम्हंनिसें कयाः चीधिकःपिं तकं छम्ह छम्ह यानाः अनं
वन। अले अन येशू याकःचा जुल। व मिसा धाःसा वय्कःया न्ह्याःने हे दनाच्चन।
- 10 वय्कलं थस्वयाः व मिसायात धयादिल — “ग्वः, छन्त पाः याःपिं? सुनानं
छन्त सजाँय मब्यू?”
- 11 अले व मिसां धाल — “सुनानं मब्यू, प्रभु।” अले वय्कलं धयादिल —
“अयसा जिं नं छन्त सजाँय बी मखु, आः छ हँ, हानं पाप याये मते।”]

येशू संसारया जः

- 12 येशू हानं मनूतयत धयादिल — “जि संसारया जः खः। जि नाप जुइम्ह मन्
खिउँथाय् जुइ माली मखु, बरु वयात जीवनया जः दइ।”☆
- 13 अले फरिसीतयसं वय्कःयात धाल — “छं थःगु हे जक साक्षी बियाच्चन,
छंगु साक्षी सत्य मखु।”☆
- 14 वय्कलं इमित लिसः बियादिल — “जिं जिगु हे खँय् साक्षी बियाच्चना सां
जिगु साक्षी सत्य खः, छायाधाःसा जि गनं वयाम्ह खः, अले गन वने त्यनाम्ह खः
धकाः जिं स्यु, अयनं छिकपिनसं धाःसा जि गनं वइ, अले गन वनी धकाः सी मखु।
- 15 छिकपिनसं मन् स्वयाः न्याय यानादी, तर जिं सुयागुं न्याय मयाना।
- 16 जिं न्याय या हे याःसां जिगु न्याय सत्यगु जुइ, छायाधाःसा न्याय याइम्ह जि
याकःचा जक मखु, जिनापं जितः छवयाहयादीम्ह बाः नं दी।
- 17 छिकपिनिगु व्यवस्थायं नं निम्हय्सिनं ब्यूगु साक्षी सत्य खः धकाः च्वयातःगु
दु।
- 18 जिं थःम्हं हे जिगु साक्षी बियाच्चना, अले जितः छवयाहयादीम्ह बाःनं नं जिगु
साक्षी बियादी।”
- 19 अयजूगुलि इमिसं वय्कःयात थथे धाल — “छिमि बाः गन दु लय्?”

वय्कलं लिसः बियादिल – “छिकपिन्सं न जितः म्हस्यू, न जिमि बाःयात म्हस्यू। छिकपिन्सं जितः म्हस्यूगू जूसी जिमि बाःयात नं म्हसी।”

20 थ्व खँ वय्कलं देगलय् स्यनेकने यानादीबलय् भेटी तइगु बाकसया न्ह्यःने धयादीगु खः। वय्कःयात सुनानं मज्जं, छायाधाःसा वय्कःयागु ई मवःनि।

येशू संसारयाम्ह मखु

21 वय्कलं इमित हानं धयादिल – “जि वनाछवये, अले छिकपिन्सं जितः माः जुइ, अयनं छिकपि पापय् लानाः सी। जि गन वनेगु खः, अन छिकपि झाये फइ मखु।”

22 थ्व न्यनाः यहदी नायःतय्सं धाल – “थ्व मनु थथःमहं सीत्यंगु ला मखु? ‘गन जि वनेगु खः अन छिपि वये फइ मखु’ धकाः धाल नि।”

23 अले वय्कलं इमित धयादिल – “छिकपि क्वय्च्वंपि खः, जि च्वय्च्वंमह खः। छिकपि थ्व संसारयापि खः, जि संसारयाम्ह मखु।

24 छिकपि पापय् लानाः सी माली धकाः जिं छिकपिन्त धायेधुन। जि व हे खः धकाः छिकपिन्सं विश्वास मयाःसा छिकपि पापय् लानाः सी।”

25 इमिसं वय्कःयात धाल – “छ सु खः लय्?” वय्कलं लिसः बियादिल – “जि व हे खः धकाः जिं छिकपिन्त न्हापानिसें हे धयावयाच्चवनागु दु।

26 जिं छिकपिन्त यक्व धायेमाःगु व न्याय यायेमाःगु दु। अथेसां जितः छवयाहयादीमह सत्य खः, उकिं वय्कलं जितः धयादिक्व जिं संसारयात धयाबियागु दु।”

27 वय्कलं इमित बाःयागु खँ धयाच्चंगु धकाः इमिसं थुइके मफुत।

28 उकिं वय्कलं थथे धयादिल – “गुबलय् छिमिसं मनूया काय्यात यख्खाइ, अबलय् तिनि छिमिसं जि सु खः धकाः सी। जिं थःयसें छुं नं मयाना, बरु बाःनं गुकथं स्यनादिल उकथं हे नवाना वन धकाः नं छिमिसं थुइ।

29 जितः छवयाहयादीमह जि नाप दी, जिं न्ह्याबले वय्कःयात यःथे जक यानाजुयागुलि वय्कलं जितः याकःचा त्वःतामदी।”

30 वय्कलं थथे धयादीगुलि यक्वसिनं वय्कःयात विश्वास यात।

अब्राहामया सन्तान व शैतानया सन्तान

31 येशू थःत विश्वास याःपि यहदीतय्त धयादिल – “जिं धया थें छिपि च्वंसा छिपि धाथें जिमह चेला जुइ।

32 छिमिसं सत्य छु खः धकाः सी, अले सत्यं छिमित स्वतन्त्र याइ।”

33 इमिसं वयकःयात लिसः बिल – “जिपि अब्राहामया सन्तान खः, जिपि आः तक सुयां दास मजुयानि। छं गुकथं जिमित ‘छिपि स्वतन्त्र जुइ’ धकाः धयागु?”*

34 वयकलं इमित धयादिल – “जिं छिकपिन्त खःगु खँ धाये – पाप यानाजुइपि फुककं पापया दास खः।

35 अले दास न्ह्याबले छँय् च्वने दइ मखु, काय्मचा जक न्ह्याबले च्वने दइ।

36 अयजूगुलि परमेश्वरया काय्न् स्वतन्त्र याना ब्यूसा छिकपि धाथे स्वतन्त्र जुइ।

37 छिकपि अब्राहामया सन्तान खः धकाः जिं स्यु। अय्न् जिं धयागु खँ छिकपिनिगु मनय् दुहां मवंगुलि छिकपिन्सं जितः स्यायेत स्वःगु खः।

38 जिं जिमि बाःयाथाय् खँ थें धयाच्चवना, अथे हे छिकपिन्सं नं छिमि बाःनं धाःथें यानाच्चवन्।”

39 इमिसं वयकःयात लिसः बिल – “अब्राहाम जिमि तापाःबाज्या खः।” अले वयकलं धयादिल – “छिकपि अब्राहामया सन्तान खः धयागु जूसा अब्राहामं यानाः वं थें छिकपिन्सं नं यानादी माःगु खः।

40 परमेश्वरं धयादीगु सत्य खँ धाल धकाः छिकपिन्सं जितः स्यायेत स्वल, थथे अब्राहामं यानामदी।

41 छिकपिनि बाःनं छु यात छिकपिन्सं नं व हे यानादी।”

इमिसं धाल – “जिपि व्यभिचारं बूपि मखु, जिमि छम्ह हे अबु दु, वयकः खः परमेश्वर।”

42 वयकलं धयादिल – “परमेश्वर छिकपिनि बाः खः धयागु जूसा छिकपिन्सं जितः माया यानादी माःगु खः, छायाधाःसा जितः वयकलं छवया हयादीगुलि जि वयाच्चवनागु खः। जि थःगु हे इच्छां वयागु मखु, बरु वयकलं हे जितः छवयाहयादीगु खः।

43 जिं धयागु खँ छिकपिन्सं गथे मथूगु? जिगु खँ न्यने मास्ति मवःगुलि छिकपिन्सं जिगु खँ मथूगु खः।

44 छिकपि शैतानया सन्तान जूगुलि गथे छिकपिनि बाःनं याना जुल, अथे हे छिकपिन्सं नं याना जुइ। न्हापांनिसें हे शैतान धाःम्ह ज्यानमारा खः। वयाके सत्य धयागु हे मदुगुलि वं सत्य ज्याखँ याना जुइ फइ मखु। थःगु स्वभाव गथे खः अथे हे वं मखुगु खँ जक ल्हाना जुइ, छायाधाःसा व मखुगु खँ जक ल्हाना जुइम्ह खः, अले मखुगु खँ ल्हाना जुइपिनि अबु खः।

45 जिं छिकपिन्त सत्य खँ धयागुलि छिकपिन्सं जितः विश्वास यानामदीगु खः।

46 छिकपि मध्ये सुनानं जिं पापयात काः जितः दोष बियादी फु ला? जिं सत्य खँ धयागु खःसा छिकपिन्सं जितः छाय् विश्वास याना मदीयागु?

47 परमेश्वरया मनुखं जक परमेश्वरयागु खँ न्यनी। छिकपिं परमेश्वरयापिं मनूत मखुगुलिं छिकपिन्सं जिं धयागु खँ न्यनामदीगु खः।”

अब्राहाम स्वयाः येशू तःधं

48 अले यह्दी नायःतय्सं वय्कःयात धाल – “छ सामरी खः, अले छंके भूत दुबिनाच्चंगु दु धकाः जिमिसं धयागु धात्थे हे खः।”

49 वय्कलं लिसः बियादिल – “जिके भूत दुबिनाच्चंगु मदु। जिं जिमि बाःयात तःधंका च्वना, छिकपिन्सं जितः क्वह्यंकादिल।

50 जि थथःमहं तुं तःधं मजुया, तर जितः तःधंकेत स्वया च्वंमह ला छमह हे दु। अले वय्कलं हे थ्व खँ क्वःछिनादी।

51 जिं छिकपिन्त खःगु खँ धाये – जिगु वचन मानय् याइमह मनू गुबलें हे सी मखु।”

52 इमिसं धाल – “आः ला जिमिसं बांलाक हे सिल, छंके भूत दुबिनाच्चंगु हे दु। अब्राहाम व अगमवक्तात ला सिनावन धाःसा छं गथे यानाः छंगु वचन मानय् याइपिं मनूत गुबलें हे सी मखु धकाः धाये फुगु?

53 सी धुंकूमह तापाःबाज्या अब्राहाम स्वयाः नं छ तःधं ला कि छु? अगमवक्तात ला सिनावन धाःसा छं थःत सु ताय्का च्वना?”

54 वय्कलं लिसः बियादिल – “जि थथःमहं तःधं जुयागु जूसा जि तःधंमह मखु। तर छिकपिन्सं जिमि बाः धकाः धाःमह परमेश्वर जिमि बाःनं हे जितः तःधं यानादीगु खः।

55 वय्कःयात छिकपिन्सं महमस्युनि, जिं धाःसा महस्यु। जिं वय्कःयात महमस्यु धकाः धाल धाःसा जि नं छिकपिं थें तुं मखुगु खँ ल्हाइमह जुइ। जिं वय्कःयात महस्युगुलिं वय्कःयागु वचन मानय् यानाच्च्वना।

56 जि वइगु ई स्वयेत छिकपिनि तापाःबाज्या अब्राहामं तसकं इच्छा याःगु खः, अले खनाः तसकं लय्ताल।”

57 अले इमिसं धाल – “छ नेय्दँ ला मदुनि धाःसा छं अब्राहामयात गथे यानाः खन?”

58 वय्कलं इमित लिसः बियादिल – “जिं छिकपिन्त खःगु खँ धाये – अब्राहाम स्वयाः न्हापांनिसें हे जि दु।”

59 थ्व खँ न्यना: इमिसं वयकःयात कयकेत ल्वहं काल। तर वयकः इमिसं मखंक सुस्क्क देगलं पिहां झाल।

9

येशू व कांम्ह मन्

1 येशू लँय् झाया च्वंबलय् छम्ह बूसांनिसें हे कांम्ह मनूयात खन।

2 चेलातयसं वयकःयाके न्यन – “गुरुज्, थ्व मन् बूसांनिसें कां जूगु वयागु पापं याना: ला कि वया मांबौपिनिगु पापं याना:?”

3 वयकलं लिस: बियादिल – “वयात अय् जूगु वं पाप या:गुलि मखु, वया मांबौपिनिगु पापं नं मखु, बरु व मनुखं याना: परमेश्वरयागु ज्या फुक्कसिनं सीके फयेमा धका: थथे जूगु ख:।

4 झीसं न्हि दतले जित: छवया हःम्हयसिगु ज्या यायेमा:, चान्हय् सुनानं ज्या याइ मखु।

5 संसारय् दतले जि संसारया ज: ख:।”☆

6 थथे धया: वयकलं बँय् ई फाना: चा न्हाया: कांम्हयसिगु मिखाय् इलादिल।

7 अले वयात थथे धयादिल – “सिलोआम धा:गु पुखुलिइ वना: सिलाछ्व।” सिलोआमयागु अर्थ “छ्व:गु” ख:। अले वं वना: सिला छ्व:बलय् मिखां खन।

8 अले वयागु ज:ख: च्वंपि व वयात न्हापांनिसें फवनाच्वंगु खंपिन्सं थथे धाल – “थ्व व हे फवगिं, मखु ला?”

9 गुम्ह गुम्हयसिनं “थ्व व हे ख:” धका: धाल, गुलिसिनं “मखु, व थें च्वंम्ह मेम्ह हे मन् ख:” धका: धाल।

कानं धाल – “व मन् जि हे ख:।”

10 इमिसं वयात धाल – “अय्सा छंगु मिखा गथे चाल लय्?”

11 वं लिस: बिल – “येशू धा:म्ह मनुखं चा न्हाया: जिगु मिखाय् इला: थथे धाल – “सिलोआमय् वना: सिलाछ्व।” जि वना: सिलाबलय् मिखां खन।”

12 इमिसं वयात धाल – “येशू धा:म्ह मन् गन दु लय्?”

वं धाल – “जिं मस्यु।”

फरिसीतयसं न्यनेकने या:गु

13 अले इमिसं व मनूयात फरिसीतयथाय् यंकल।

14 येशू चा न्हाया: वयात मिखां खंकादीगु विश्रामबार खुन्हु ख:।

15 अयजूगुलि फरिसीतयसं वयात हानं छकः गथे यानाः मिखां खन धकाः न्यन। अले वं इमित धाल – “वयक्कलं जिगु मिखाय् चा न्हायाः इलादिल। चा सिला छवयाबलय् जिं मिखां खन।”

16 गुम्हं गुम्हं फरिसीतयसं धाल – “विश्रामबार मानय् मयाःगुलि थ्व मनु परमेश्वरयाम्ह मखु।” हानं गुलिसिनं धाल – “छम्ह पापी मनुखं थपाय्धंगु चिं गथे याये फइ?” थुकथं इमि दथुइ खँ मिलय् मजुल।

17 इमिसं हानं वयाके न्यना स्वल – “वं छंगु मिखा चाय्का ब्यगुलि छं व सु धकाः बिचाः याना?”

वं लिसः बिल – “व अगमवक्ता खः।”

18 अयनं यहदीतयसं व मनु कांम्ह खः, आः वं मिखां खन धकाः वया मांबौपिन्त सःताः मन्यंतले विश्वास मयाः।

19 इमिसं थथे धकाः न्यन – “बूसानिसें छिमि काय् कांम्ह खः ला? आः वं गथे जुयाः खन?”

20 वया मांबौपिन्सं लिसः बिल – “थ्व जिमि काय् खः, अले बूसानिसें थ्व कांम्ह खः धकाः जिमिसं स्यू।

21 आः जक गथे यानाः खन धकाः जिमिसं मस्यू। अले हानं सुनां वयागु मिखा चाय्काबिल व नं जिमिसं मस्यू। वयाके हे न्यनादिसँ। थ्व मचा मखय् धुकल थवं थःम्हं हे धायेफु।”

22 सुनानं येशूयात मुक्ति बीम्ह ख्रीष्ट खः धकाः धाल धाःसा व मनूयात धर्मशास्त्र स्यनीगु छँनं पितिनाछवयेगु धकाः इमिसं सल्लाह यानातःगुलि वया मांबौपिन्सं ग्यानाः थथे लिसः ब्यगु खः।

23 उकिं हे वया मांबौपिन्सं “व मचा मखय् धुकल, वयाके हे न्यनादिसँ” धकाः धाःगु खः।

24 इमिसं व कांम्ह मनूयात सःताः हानं धाल – “परमेश्वरया न्ह्यःने छं खःगु खँ ल्हाय् धकाः पाफ। छन्त लय्कम्ह मनु पापी खः धकाः जिमिसं स्यू।”

25 वं लिसः बिल – “व मनु पापी खः कि मखु धकाः जिं मस्यू। छता हे जक खँ जिं स्यू, जि न्हापा कांम्ह खः, आः जिं मिखां खन।”

26 इमिसं वयात धाल – “वं छन्त छु यात? वं छंगु मिखा गथे यानाः चाय्काबिल?”

27 वं इमित लिसः बिल – “जिं छिकपिन्त न्हापा हे धायेधुन, छिकपिन्सं न्यनामदी। व हे खँ हानं छाया न्यनादियागु? छिकपिं वय्कःया चेला जुइ मास्ति वः ला कि छु?”

28 अले इमिसं वयात हक्का: थथे धाल – “छ हे ख: का वया चेला। जिपि ला मोशाया चेला ख:।

29 परमेश्वरं मोशानापं नवानादीगु ख: धका: जिमिसं स्यू। तर थ्व मनु गनं व:म्ह ख: धका: जिमिसं मस्यू।”

30 अले वं लिस: बिल – “थ्व हे ला ख:, अजू चायापुगु खँ। वयक: गनं झायादीम्ह ख: धका: छिकपिन्सं मस्यूसां वयकलं जिगु मिखा चायकादिल।

31 पापीतयगु खँ परमेश्वरं न्यनादी मखु धका: जिमिसं स्यू। परमेश्वरया भय काइम्ह व वयकलं धा:थें याना जुइम्हयसिगु जक खँ न्यनादी।

32 संसार सृष्टि जूसानिसें थौं तक बूसानिसें कां जूम्हयसिगु मिखा चायका ब्यूगु खँ न्यनागु मदुनि।

33 थ्व परमेश्वरयाम्ह मनु मखु धयागु जूसा थ्वं थज्या:गु चिं याये फइ मखु।”

34 इमिसं वयात धाल – “पापय् बुया: पापय् हे ब्वलंम्ह छं जिमित स्यं वयागु ला?” थथे धया: इमिसं वयात पितिनाछ्वल।

35 व मनूयात फरिसीतयसं पितिना हल धयागु न्यना: येशू वयात नाप लाना: थथे धयादिल – “छं मनूया काययात विश्वास यानादिया ला?”

36 वं लिस: बिल – “जिं विश्वास यायेमा:म्ह वयक: सु ख: धयादिसँ।”

37 वयकलं धयादिल – “छिं वयात खंगु दु, छिनाप खँ ल्हाना च्वंम्ह व हे ख:।”

38 वं धाल – “प्रभु, जिं विश्वास याये।” अले वं वयक:यात भागि यात।

39 वयकलं धयादिल – “जि थ्व संसारय् न्याय यायेत वयागु ख:। आवंनिसें कांपिन्सं खनी, अले मिखां खंपि कां जुइ।”

40 थ्व न्यना: अन दुपि गुम्हं गुम्हं फरिसीतयसं वयक:यात थथे धाल – “अयसा जिपि नं कांपि ला?”

41 वयकलं इमित धयादिल – “छिकपि कां जूगु जूसा पापी जुयादी मखुगु। अयनं छिकपिन्सं ‘जिपि कां मखु’ धका: धा:गुलि छिकपिन्के पाप दया हे च्वनी।”

10

भिंम्ह फैजवा:

1 “जिं छिकपिन्त ख:गु खँ धाये – फैगलय् लुखां दुहां मवसे मेथासं वइम्ह मनु खँ व दाखुं ख:।

2 फैजवा: धा:सा लुखां दुहां वइ।

3 फैजवाःयात लुखा पिवालं खापा चायकाबी। फैतयसं नं वयागु सः ताइ। अले वं फैचातयत् नां कयाः सःताः पिने ब्वना यंकी।

4 थुकथं फैतयत् पित हये धुंकाः व फैतयगु न्ह्यः न्ह्यः वनी। वयागु सः म्हस्यूगुलि फैत नं वयागु ल्यूल्यू वनी।

5 म्हमस्यूम्हयसिगु ल्यूल्यू इपि वनी मखु, बरु वयात खनाः ग्यानाः बिस्युं वनी। म्हमस्यूम्हयसिगु सः इमिसं म्हमस्यू।”

6 वयकलं थ्व खँ इमित धयादीगु खः। अयनं इमिसं वयकलं इमित छु धाल धकाः थुइके मफु।

7 अयजूगुलि वयकलं इमित हानं धयादिल – “जिं छिकपिन्त खःगु खँ धाये – फैगःयागु लुखा जि हे खः।

8 जि स्वयाः न्हापा वःपिं फुक्कं खँ व दाखँत खः। अयनं फैतयसं इमिगु खँ मन्यं।

9 जि लुखा खः। जिगु लुखां दुहां वःम्ह बचय् जुइ, अले व दुनेपिने जुइ दइ, वयात ज्वयेत ख्यः नं दइ।

10 खँ खुइत, स्यंकेत व स्यायेत जक वइ। तर जि इमित जीवन दयेमा, अले व यक्व जीवन दयेमा धकाः वयागु खः।

11 “जि भिंम्ह फैजवाः खः। भिंम्ह फैजवालं फैतयगु निंति सीत तकं लिफः स्वइ मखु।

12 फै स्वयेत तयातःम्ह मनु फैथुवाः मखु, बरु फै ज्वयेत तयातःम्ह च्यः जक खः, गुम्ह गुंखिचा वःगु खनेव फैत फुक्क त्वःताः बिस्युं वनी। अले गुंखिचां फैतयत् ज्वनाः लुया यंकी, अले छ्यालब्याल नं याना थकी।

13 व मनु फै ज्वयेत तयातःम्ह च्यः जूगुलि फैतयगु वास्ता मयासें बिस्युं वनी।

14 “जि भिंम्ह फैजवाः खः। अथे जूगुलि जिं जिम्ह फैचात फुक्कं म्हस्यू, अले फैतयसं नं जितः म्हस्यू।

15 गथे बाःनं जितः म्हस्यू, अथे हे जिं नं बाःयात म्हस्यू। अले फैतयगु निंति जि थः हे तं सिना बी।✱

16 जिमि फैत थ्व फैगलय् जक मखु, मेथाय् नं दु। इमित नं जिं हयेमानि। इमिसं नं जिगु सः ताइ। थुकथं फुक्क फैत छथ्वः जुइ, अले इमि फैजवाः नं छम्ह हे जुइ।

17 “जि हानं म्वाना वयेगु कथं सी त्यनागुलि बाःनं जितः तसकं माया यानादी।

18 जितः सुनानं स्याये फइ मखु, बरु जि थःयसें सिना बीत्यनागु खः। जि थथःमहं तुं सीगु नं व हानं म्वाना वयेगु नं जिके अधिकार दु। जितः जिमि बाःनं बियादीगु आज्ञा नं थ्व हे खः।”

19 थ्व न्यनाः यहदीतय् नायःत थथः हे बाल।

20 इपिं मध्ये यक्वसिनं थथे धाल – “थ्व मनूयाके भूत दुबिनाच्चंगु दु। थ्व वें जुइ धुंकल। थज्याःमहयसिगु खँ छिमिसं छाय् न्यनागु?”

21 मेपिन्सं थथे धाल – “भूत दुब्यूमह मनुखं थज्याःगु खँ ल्हाइ मखु। कांमह मनूयागु मिखा भूत दुब्यूमह मनुखं चायकाबी फइ ला?”

यहदीतय् नायःतयसं येशूयात मानय् मयाःगु

22 थुबलय् चिकुला खः। अले यरूशलेमयागु देगः देछायगु नखः खः।

23 येशू सोलोमन धाःगु दलानय् थुखे उखे जुयाच्चनादीबलय्

24 वयकःयाथाय् मुनाः यहदीतय् नायःतयसं थथे धाल – “गुबलय् तक छिं जिमित थथे दोमन याका तयेगु? छि मुक्ति बीमह ख्रीष्ट हे खः धयागु जूसा जिमित तप्यंक धयादिसँ।”

25 वयकलं लिसः बियादिल – “जिं छिकपिन्त धया नं छिकपिन्सं विश्वास यानामदी। जिमि बाःयागु नामं जिं यानाच्चनागु अजू चायापुगु ज्यां हे जिगु साक्षी बी।

26 छिकपि जिमि फैत मखुगुलि छिकपिन्सं जिं धयागु खँय् विश्वास यानादी मफुगु खः।

27 जिमह फैतयसं जिगु सः ताइ, जिं इमित महस्यु, अले इपिं नं जिगु ल्युल्यु वइ।

28 इमित जिं अनन्त जीवन बी। इपिं गुबलें नाश जुइ मखु। जिगु ल्हातं इमित सुनानं लाकायंकी मखु।

29 इपिं जितः बियादीमह जिमि बाः दकलय् तःधंमह खः। बाःयागु ल्हातिं सुनानं इमित लाकायंके फइ मखु।

30 जि व जिमह बाः छमह हे खः।”

31 वयकःयात ल्वहँतं कयकेत यहदीतय् नायःतयसं हानं ल्वहं काल।

32 वयकलं इमित धयादिल – “बाःयापाखें जिं छिकपिन्त यक्व हे भिंगु ज्या यानाः क्यनागु दु, उकी मध्ये छुकिं यानाः छिकपिन्सं जितः ल्वहँतं कयकेत्यना?”

33 अले इमिसं वयकःयात लिसः बिल – “भिंगु ज्या याःगुलि जिमिसं छन्त ल्वहँतं कयकेत्यनागु मखु, बरु छं परमेश्वरयात क्वह्यंकाः खँ ल्हाःगुलि

कयकेत्यनागु खः। छं मनू जुयाः नं परमेश्वर धकाः धया जूगुलि थथे यायेत्यनागु खः।”☆

34 वयकलं लिसः बियादिल – “छिकपिनिगु व्यवस्थाय् नं थथे च्वयातःगु, मदु ला- ‘परमेश्वरं धयादिल – “छिपि फुक्कं घः खः?” ’☆

35 सुनां परमेश्वरयागु वचन न्यना काइ, वयात वयकलं घः धकाः धयादी। थथे धाल धकाः धर्मशास्त्र मानय् मयाःगु जुइ मखु।

36 बाःनं ल्ययाः थःम्ह हे यानाः संसारय् छवया हयादीम्हयसित परमेश्वरयात क्वह्यंकल धकाः छिकपिन्सं धयादीया ला, छायाःसा जिं ‘जि परमेश्वरया काय् खः’ धकाः धया?

37 जिमि बाःयागु ज्या जिं याना मच्चंगु जूसा छिकपिन्सं जितः विश्वास यानादीम्वाः।

38 जिं परमेश्वरयागु ज्या यानाच्चवनागु दुसा जितः विश्वास मयाःसां जिं यानागु ज्या यात विश्वास यानादिसँ। उकिं जिके बाः दी, अले जि बाःयाके दु धकाः छिकपिन्सं सीकादिसँ, थुइकादिसँ।”

39 इमिसं हानं वयकःयात ज्वनेत स्वल। तर वयकः इपिपाखे बचय् जुयाः झाल।

40 वयकः हानं यर्दन पारिइ यहन्नां न्हापा बप्तिस्मा बिया च्वंथाय् झाल, अले अन हे च्वनादिल।☆

41 यक्व मनूतयसं वयकःयाथाय् वयाः थथे धाल – “यहन्नां छुं नं चिं क्यना मवं, अयनं यहन्नां कंगु खँ फुक्कं थ्व मनूलिसे पायछि जू वः।”

42 अले अन यक्वसिनं वयकःयात विश्वास यात।

11

लाजरसयात म्वाकादीगु

1 बेथानियाय् च्वंम्ह लाजरस धाःम्ह मनू म्हंमफय्का च्वन। वया निम्ह तता मार्या व मरियम दु।☆

2 थ्व हे मरियमं प्रभुयागु त्तिइ भिंगु नस्वाःगु चिकनं बुकाः थःगु सं हुया ब्यूगु खः। तसकं मफय्का च्वंम्ह लाजरस वया किजा खः।☆

3 उकिं मार्या व मरियमं वयकःयात थथे धाय्के छवयाहल – “प्रभु, छिं माया यानादीम्ह जिमि किजा तसकं मफय्का च्वन।”

☆ 10:33 १०:३३ लेवी २४:१६ ☆ 10:34 १०:३४ भज ८२:६ ☆ 10:40 १०:४० यह १:२८

☆ 11:1 ११:१ लूक १०:३८-३९ ☆ 11:2 ११:२ यह १२:३

4 थ्व न्यना: वय्कलं धयादिल – “थ्व ल्वचं लाजरस सी मखु। परमेश्वरयागु महिमाया निंति व परमेश्वरया काय्यात तःधकेत व थथे म्हंमफुगु खः।”

5 वय्कलं मार्था, वया केहें व लाजरसयात माया यानादी।

6 लाजरस म्हंमफय्का च्वन धयागु न्यना: नं वय्कः निन्हु तक थः च्वनागु थासय् हे च्वनादिल।

7 निन्हु लिपा वय्कलं चेलातय्त थथे धयादिल – “इी हानं यह्दियाय् लिहां वनेनु।”

8 अले चेलातय्सं धाल – “गुरूजु, उखुन्हु तिनि ला यह्दीतय् नायःतय्सं छितः ल्वहेंतं कय्का: स्यायेत्यन। हानं अन हे झायादी त्यनागु ला?”

9 वय्कलं लिसः बियादिल – “छन्हुया झिंनिघौ दइगु मखु ला? संसारयागु जलं याना: न्हिनय् जुइम्ह मनूयात लुफि हाइ मखु।

10 तर जः मदुगुलि याना: चान्हय् जुइपिन्त लुफि हाइ।”

11 वय्कलं हानं धयादिल – “इी पासा लाजरस घनाच्वंगु दु। जि वयात न्ह्यलं चाय्का ब्यु वनेत्यना।”

12 अले चेलातय्सं लिसः बिल – “प्रभु, व घनाच्वंगु जूसा दँ हे दनी नि।”

13 वय्कलं लाजरस सी धुंकल धका: धयादीगु खः। तर इमिसं धाःसा व धात्थे हे घनाच्वन धयादीगु धका: मतिइ तल।

14 उकिं वय्कलं इमित ध्वाथुइक धयादिल – “लाजरस सी धुंकल।

15 छिमिसं विश्वास याये फयेमा धका: हे जि अन मवनागु खः, उकिं जि लय्ताः। न्ह्याथे जूसां इी आ: अन वनेनु।”

16 अले दिदुमस धाःम्ह थोमां थः चेला पासापिन्त धाल – “नु, इी नं वय्कः नाप वने सी माःसां सी।”

17 वय्कः अन थयंबलय् लाजरसयात सिना: नं थुनातःगु हे प्यन्हु दये धुंकल।

18 बेथानिया यरूशलेमं तीन किलोमिटर ति तापाः।

19 यक्व हे यह्दीत मार्था व मरियमपिन्थाय् इमि किजा सीगुलि बिचाः वयाच्वंगु दु।

20 वय्कः झायाच्वन धयागु सियाः मार्था वय्कःयात नापलाः वन। मरियम जक छेंय तुं च्वनाच्वन।

21 मार्था येशूयात धाल – “प्रभु, छि थन दीगु जूसा जिमि किजा सी मखुगु।

22 आः तक नं छि परमेश्वरयाके न्ह्यागु हे फ्वसां छितः बियादी धका: जिं स्यु।”

23 वय्कलं धयादिल – “छिमि किजा हानं म्वाना वइतिनि।”

24 मार्था धाल – “दकलय् लिपायागु दिनय् सीपिं म्वाना वइबलय् व नं म्वाना वइ धकाः जिं नं स्यु।”

25 वयकलं धयादिल – “सीम्ह म्वाकीम्ह व जीवन बीम्ह जि हे खः। जितः विश्वास याःम्ह मनू सीसां म्वाना वइ।

26 अले म्वानाच्च्वपिं मनूतय्सं जितः विश्वास याःसा गुबलें हे सी मखु। छिं थ्व खँय् विश्वास यानादिया ला?”

27 वं धाल – “खः प्रभु, संसारय् झायादी माःम्ह परमेश्वरया काय्, मुक्ति बीम्ह ख्रीष्ट छि हे खः धकाः जि विश्वास यानागु दु।”

28 थथे धयाः मार्था लिहां वन। अले थः केहें मरियमयात सःताः न्हाय्पनय् तीजक थथे धाल – “गुरुजु झाये धुंकल, छन्त माला च्वनादीगु दु।”

29 थ्व न्यनाः मरियम काचाकाचां दनाः वन।

30 थुबलय् तक वयकः गामय् थ्यंकः मझाःनि, मार्था नापलाःगु थासय् हे दनि।

31 बिचाः वयाच्च्वपिं यहदीतय्सं थथे हथाय् चायाः मरियम पिहां वंगु खनाः लाजरसयात थुनातःथाय् वनाः ख्वः वंगु जुइ धकाः मतिइ तयाः इपिं नं वया ल्यूल्यु वन।

32 थुकथं मरियम वयकः दीथाय् थ्यन, अले वयकःयात खनेवं वयकःयागु पालिइ भवपुयाः थथे धाल – “प्रभु, छि थन दीगु जूसा जिमि किजा सी मखुगु।”

33 थुकथं मरियम अले व नाप वःपिं यहदीत ख्वयाच्च्वंगु खनाः वयकःयात तसकं नुगः मछिन।

34 अले वयकलं न्यनादिल – “छिमिसं वयात गन तयाः तया?”

इमिसं लिसः बिल – “प्रभु, स्वः झासँ।”

35 येशू ख्वयादिल।

36 वयकः थथे ख्वयादीगुलि मनूतय्सं धाल – “स्व, वयकलं वयात गपाय्सकं माया यानादी।”

37 इपिं मध्ये गुलि गुलिसिनं थथे धाल – “कांमहय्सित खंकाबी फुमहय्सिनं लाजरसयात सी न्ह्यः छाय् बचय् याये मफुत?”

38 थुकथं तसकं नुगः मछिकाः वयकः चिहानय् झाल। थ्व चिहान छगू गुफाय् लाः। थुकियागु प्वाः ल्वहं छगलं तिनातःगु खः।

39 वयकलं धयादिल – “ल्वहं चीकि।”

लाजरसया तता मार्था वयकःयात धाल – “प्रभु, आः ला नवये धुंकल जुइ, सीगु हे प्यन्हु मछि दये धुंकल।”

40 वयक्कलं वयात धयादिल – “छिं विश्वास यानादीसा, परमेश्वरयागु तःधंगु महिमा स्वये खनी धकाः जिं मधया ला?”

41 अले इमिसं ल्वहं चीकल। वयक्कलं च्वय् स्वयाः धयादिल – “बाः, जिं छित्तः सुभाय् बी। जिगु खँ छिं न्यनादीगु दु।

42 छिं जिगु खँ न्हाबलें न्यनादी धकाः जिं स्यू। थन दना च्वंपिन्सं जितः छ्वयाहयादीम्ह छि हे खः धकाः विश्वास याये फयेमा धकाः जिं थथे धयागु खः।”

43 थुलि धयाः वयक्कलं तस्सलं सःतादिल – “अय् लाजरस, पिहां वा।”

44 अले सीम्ह लाजरस पिहां वल। वयात छेनंनिसें तुतिइ तक सुति कापतं हिनातःगु दु। येशू इमित धयादिल – “कापः फ्यनाः वयात वनेब्बु।”

येशूयात स्यायेत ग्वसाः ग्वःगु

मत्ती २६:३-५; मर्क १४:१-२; लूक २२:१-२

45 थ्व खनाः मरियमनापं वःपि यक्व हे यहदीतयसं नं वयक्कःयात विश्वास यात।

46 इपि मध्ये सुं मनूतयसं धाःसा फरिसीतयथाय् वनाः वयक्कलं यानादीगु खँ कनाबिल।

47 उकिं तःधंपिं पुजाहारीत व फरिसीत मुनाः थथे धकाः सल्लाह यात – “आः झीसं छु यायेगु? थ्व मनूखं यक्व हे अजू चायापुगु चिं यानाः क्यनाच्चन।

48 थथे हे याका तल धाःसा फुक्कसिनं हे वयात विश्वास याइ। अले रोमीत वयाः झीगु देगः व झीगु जातियात हे नाश यानाछवइ।”

49 इपि मध्ये उगु दँयाम्ह दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी कैयाफां थथे धाल – “छिमिसं छुं हे मस्यु।

50 देशय् च्वंपिं दक्व मनूत नाश जुइगु स्वयाः छम्ह मनू सीगु हे भिं जुइ धकाः छिमिसं मस्यु ला?”

51 थ्व खँ वं थःम्हं हे धाःगु मखु, बरु उगु दँयाम्ह दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी जूगुलि यहदीतयगु नितिं येशू सी हे माः धकाः अगमवाणी नवाःगु खः।

52 यहदीतयगु नितिं जक मखु, बरु छ्यालब्याल जुयाच्चंपिं परमेश्वरया फुक्क सन्तानतयत्त छथाय् मुंकेत नं खः।

53 उखुन्हुनिसें येशूयात गथे यानाः स्यायेगु धकाः इमिसं ग्वसाः ग्वल।

54 अयज्जुगुलि अबलय् निसें वयक्कः यहदीतयसं खंक यहदिया जिल्लाय् जुया मदी। तर अनं मस्भूमिया लिक्क लाःगु एफ्राइमय् झाल। वयक्कः अन हे चेलात नाप च्वनादिल।

55 अबल्य् यहदीतयगु छुत्काराया नखः न्ह्यःने थ्यंकः वःगुलि नखः न्ह्यः हे थःथपिन्त च्वख यायेत यक्व हे मनूत गां गामं यस्शलेम्य् वन।

56 इमिसं वयकःयात माः जुल। अले देगल्य् दनाच्चंबलय् इमिसं थथे धकाः खँ ल्हात— “नखःबलय् व वइ ला कि वइ मखु, छिमिगु छु बिचाः दु?”

57 तःधंपिं पुजाहारीत व फरिसीतय्सं येशूयात सुनानं खंसा इमित वयाः कं धकाः मनूतयत् उजं बियातःगु दु। इमिसं वयकः थन दी धकाः सीवं वनाः ज्वनेत थथे याःगु खः।

12

बेथानियाय् येशूयात चिकनं लूगु

मन्ती २६:६-१३; मर्क १४:३-९

1 छुत्काराया नखःया खुन्हु न्ह्यः येशू बेथानियाय् झाल। थ्व हे गाम्य् वयकलं सी धुंकूम्हय्सित म्वाकादीम्ह लाजरस च्वनाच्चंगु दु।

2 इमिसं वयकःयात भव्य् ज्वरय् यात। मार्था भलि जुयाच्चन। वयकःनापं भव्य् नयेत फ्यतुपि मध्ये लाजरस नं छम्ह खः।

3 मरियमं तसकं नस्वाःगु व थिकेगु जटामसीया बागू लिटर चिकनं येशूयागु पालिइ थाकाः थःगु सं वयकःयागु पालि हुयाबिल। चिकनं यानाः छँ छखां हे मगमग नस्वाः वल।*

4 वयकःयात धोखा बीम्ह चेला यहदा इस्करियोतं धाल —

5 “थ्व नस्वाःगु चिकंया मू स्वसः दिनार तुइ। थ्व मियाः नये मखंपिन्त इनाब्यगु जूसा गुलि ज्युगु।”

6 वं थथे धाःगु नये मखंपिन्त माया याना मखु, बरु खँ जूगुलि खः। धिबाया म्हिचा ज्वनाजुइम्ह जुइगुलि वं म्हिचाय् च्वंगु धिबा कायेगु नं याः।

7 उकिं वयकलं धयादिल — “व नाप हाले मते। वं थथे याःगु जितः थुनीबलय्सित खः।

8 नये मखंपिं छिपिनाप न्ह्याबलें दइ, तर जि छिपिनाप न्ह्याबलें दयाच्चनी मखु।”*

9 येशू अन दी धकाः सीकाः यक्व हे यहदीत अन वल। इपि अन वयकः स्वयेत जक वःगु मखु, बरु वयकलं म्वाकूम्ह लाजरसयात नं स्वयेत वःगु खः।

10 उकिं तःधंपिं पुजाहारीतय्सं लाजरसयात नं स्यायेगु ग्वसाः ग्वल,

11 छायाधाःसा वं यानाः यक्व हे यहदीतय्सं इमित त्वःताः येशूयात विश्वास यात।

येशू यरूशलेमय् झाःगु

मन्ती २१:१-११; मर्क ११:१-११; लूक १९:२८-४०

12 कन्हय् खुन्हु जुइगु छुत्काराया नखः हनेत वःपि ग्वाः ग्वाः मन्तूतयसं येशू यरूशलेमय् झायात्यंगु दु धकाः सीकल।

13 उकिं इमिसं ताय्गः सिमाया कचामचा ज्वनाः—

“होसन्ना, इस्राएलयाम्ह जुजु

परमप्रभुयागु नामं झाःम्हय्सिया
जयजय जुइमा”

धकाः हा हां वय्कःयात लसकुस याः वन।☆

14 छम्ह मचाम्ह गधा लुइकाः वय्कः उकी हे गयाः झाल। थ्व खँ थथे च्वयातःगु दु—

15 “हे सियोनया शहरय् च्वपि,
ग्याये मते,
छिमि जुजु गधाया मचा गयाः
झायाच्चंगु दु।”☆

16 न्हापां ला वय्कःया चेलातयसंनापं थ्व खँ थुइके मफु। येशू सिनाः म्वानाः स्वर्गय् झाये धुंकाः तिनि इमिसं धर्मशास्त्रय् च्वयातःगु थ्व खँ व लसकुस याःगुया अर्थ थुल।

17 येशू थुना तःम्ह लाजरसयात सःताः म्वाकादीबलय् न्ह्यःने दुपि मन्तूतयसं थ्व खँ जूगु हे खः धकाः धयाजुल।

18 वय्कलं सीम्ह म्वाकादिल धकाः न्यनाः ग्वाः ग्वाः मन्तूतयसं वय्कःयात नापलाः वल।

19 उकिं फरिसीतयसं थःथवय् खँ ल्हात— “का स्व, संसार फुक्क हे व नाप वन। आः ला झीसं वयात छुं हे याये फइ मखुत।”

20 अन नखःबलय् आराधना यायेत वःपि मध्ये ग्रीकत नं दु।

21 थुपि ग्रीकतयसं गालीलयागु बेथसेदाय् च्वम्ह फिलिपयाथाय् वनाः थथे धाल — “भाजु, जिमि नं येशूयात स्वयेमास्ति वल।”

- 22 फिलिपं वनाः अन्द्रियासयात धाल। अले इपि निम्हं येशूयात धाः वन।
- 23 अले वयक्कलं इमित लिसः बियादिल – “मनूया काय्यात तःधंकीगु ई वल।
- 24 जिं छिमित खःगु खँ धाये – छ्व चाय् लानाः ध्वमगीसा छगः हे जुयाच्चनी,
चाय् लानाः ध्वगीसा जक यक्व छ्व सइ।
- 25 थःगु जीवनयात माया याइम्हयूसिनं अनन्त जीवन काये फइ मखु। सुनां थःगु
जीवनयात माया याइ मखु, वयात अनन्त तक्कं म्वाका तइ।☆
- 26 सुयां जितः सेवा याये मास्ति वःसा जि नाप वयेमाः। अले जक जि दुथाय्
जितः सेवा याइम्ह नं च्वने खनी। सुनां जितः सेवा याइ वयात बाःनं तःधं यानादी।
- 27 “जिगु नुगलय् तसकं दुःख जुयाच्चंगु दु। उकिं जिं छु धाये? ‘बाः, थ्व इलं
जितः बचय् यानादिसँ’ धायेगु ला? मखु, थुलि हे जुइकेत जि वयाच्चनागु खः।
- 28 ‘बाः, छिगु नांयात तःधंकादिसँ।’ ”
- अले स्वर्ग थथे धयाहल – “जिं तःधंके धुन, आः हानं तःधंके तिनि।”
- 29 अन दनाच्चंपि मनूतय्सं थ्व सः तायाः नँ न्यात धकाः धाल। मेपिन्सं धाल –
“स्वर्गदूतं व नाप खँ ल्हाःगु जुइ।”
- 30 वयक्कलं इमित धयादिल – “थ्व खँ धयाहःगु छिमिगु निति खः, जिगु निति
मखु।
- 31 आः थ्व संसारयागु न्याय जुइ। आः थ्व संसारयाम्ह शासकयात पितिनाछवइ।
- 32 जितः यख्खाइबलय् जिं फुक्क मनूयात थःथाय् सालाकाये।”
- 33 थुकथं वयक्कलं थः गुकथं सी धकाः ध्वाथुइकेत थथे धयादीगु खः।
- 34 अले यक्व मनूतय्सं थथे धाल – “जिमिसं मुक्ति बीम्ह ख्रीष्ट न्ह्याबलें
म्वानाच्चनी धकाः व्यवस्थाय् च्वयातःगु न्यनागु दु। छिं मनूया काय्यात यख्खाइ
तिनि धकाः गुकथं धयादियागु? थ्व मनूया काय् धाःम्ह सु खः?”☆
- 35 वयक्कलं इमित धयादिल – “छिकपिन्थाय् आः छुं ई तक जक जः
खयाच्चनी, जः दतले छिकपि सना जु, मखुसा छिकपिन्त खिउँगुलि त्वपुइ।
खिउँथाय् जुइपिन्सं थः गन वनाच्चना धयागु तक्कं सी मखु।
- 36 जः दुबलय् हे जःयात विश्वास या। अले जक छिपि जःया सन्तान जुइ।”

यहदीतय्गु अविश्वास

थुलि धयाः येशू अन झाल अले इमिगुपाखें थःत सुचुकादिल।

☆ 12:25 १२:२५ मत्ती १०:३१; १६:२५; मार्क ८:३५; लूक ९:२४; १७:३३ ☆ 12:34 १२:३४ भज ११०:४;
यशै १:७; इज ३६:२५; दान ७:१४

37 इमिसं खंक खंक हे उलिमछि चिं वय्कलं याना: क्यनादिल नं इमिसं वय्कःयात विश्वास मया:।

38 यशैया अगमवक्तां धयाथकूगु खँ सत्य जुइत थथे जूगु खः -

“हे परमप्रभु, जिमिगु खँ
सुनानं विश्वास मया:।

परमप्रभुं यानादीगु तःधंगु अजू चायापुगु ज्या खंसां
विश्वास मया:।”☆

39 अयजूगुलि नं इमिसं विश्वास याये मफुगु खः, छायाधाःसा यशैयां हानं थथे धया थकल -

40 “परमेश्वरं इमिगु मिखा कां याना:

नुगः छायाका बिल।

थथे जूगुलि इमिसं मिखां खनी मखु,

अले मनं थुइके फइ मखु,

अले लायकेत जिथाय् लिफः स्वयाः वइ मखु।”☆

41 यशैयां येशू तसकं तःधं धकाः सीकाः वय्कःयागु खँ थुकथं धाःगु खः।

42 न्हागु हे जूसां तःम्ह हे यहदी शासकतय्सं नं वय्कःयात विश्वास यात। अयनं फरिसीत खनाः ग्याःगुलि इमिसं थ्व खँ सुयातं मकं, छायाधाःसा फरिसीतय्सं सिल धायेवं इमित धर्मशास्त्र स्यनीगु छैनं पितिनाछवइ।

43 छायाधाःसा इमित परमेश्वरं स्वयाः मनूतय्सं च्वछाइगु यः।

44 येशू तस्सलं धयादिल - “जितः विश्वास याःपिन्सं जितः जक विश्वास याःगु मखु, बरु जितः छवया हयादीम्हयसित विश्वास याःगु खः।

45 अथे हे जितः खंम्हयसिनं जितः खंगु मखु, बरु जितः छवया हयादीम्हयसित खंगु खः।

46 संसारय् जि जः जुया वयाम्ह खः, उकिं जितः विश्वास याःपिं मनूत खिउँथाय् जुइ माली मखु।

47 सुनानं जिं धयागु वचन न्यँ जक न्यना: धया थें मयात धा:सा जिं वयात न्याय याये मखु, छायाधा:सा जि संसारयात न्याय यायेत वयागु मखु, बरु बचय यायेत वयागु ख:।

48 जित: मययका: जिगु वचन मानय मयाइम्ह मनूयागु न्याय जुइ। जिं नवानागु वचनं हे दकलय् लिपायागु दिनय न्याय याइ।

49 जिं नवानाचवनागु वचन जिगु थ:गु हे मखु, बरु जिं छु छु धायेमा:गु व नवाये मा:गु ख: जित: छवयाहयादीम्ह बा:नं हे उजं बियादीगु ख:।

50 वय्क:यागु उजं हे अनन्त जीवन ख: धका: जिं स्यु, उकिं जिं नवानागु खँ फुक्कं बा:नं धयादी थें हे नवानागु ख:।”

13

येशू चेलातयगु तुति सिला ब्यूगु

1 छुत्काराया नख: न्ह्य: येशू थ्व संसारं बा:याथाय् वनेगु ई वल धका: सीका: संसारय् च्वंपिं थ: चेलातयत् माया यानादिल। वय्कलं अन्ततक हे इमित माया यानादिल।

2 बहनी नयाच्वंबलय् येशूयात धोखा बीगु खँ सिमोनया काय् यहदा इस्करियोतयागु मनय शैतानं तयाबी धुंकल।

3 बा:नं फुक्कं वय्क:यागु ल्हातय् बियादीगु दु, अले वय्क: परमेश्वरयाथासं झा:गु ख:, अले परमेश्वरयाथाय् तुं वने त्यइन धका: वय्कलं स्यु।

4 उकिं नयेगु त्व:ता: वय्क: दनादिल। अले गा त्व:ता: स्मालं जँय् हिनादिल।

5 अनंलि वय्कलं बाताय् ल: तया: चेलातयगु तुति सिलादिल, अले जँय् हिनात:गु स्मालं हयादिल।

6 थुकथं वय्क: सिमोन पन्सयागु तुति सिलेत झा:बलय् वं वय्क:यात धाल – “प्रभु, छिं नं जिगु तुति सिलादीगु ला?”

7 वय्कलं लिस: बियादिल – “जिं छु यानाचवना छं आ: थुइ मखुनि, लिपातिनि थुइ।”

8 वं धाल – “छिं जिगु तुति सिलादी जि हे मज्यु।”

अले वय्कलं लिस: बियादिल – “जिं छंगु तुति मस्यूसा छ जिम्ह जुइ फइ मखु।”

9 अले सिमोन पन्सं धाल – “अयसा प्रभु, जिगु तुति जक मखु, ल्हा: व छ्यं नं सिला बियादिसँ।”

10 वयकलं धयादिल – “म्वःल्हुइ धुंकूपिन्सं तुति जक स्यूसा गाः, वयागु मह्छमहं च्वख जुइ। छिपिं च्वख हे जु, तर फुक्कं मखु।”

11 वयकलं थःत धोखा बीम्हयसित म्हस्यूगुलि “छिपिं फुक्कं च्वख मजू” धकाः धयादीगु खः।

12 थुकथं इमिगु तुति सिला बीधुंकाः वयकः हानं गां न्ययाः थःगु थासय् फ्यत् ज्जाल। अले वयकलं इमित धयादिल – “जिं छु यानागु छिमिसं थुल ला?

13 छिमिसं जितः प्रभु व गुरु धकाः धाःगु ठीक हे खः, छायाधाःसा जि प्रभु नं खः, अले गुरु नं खः।

14 छिमि गुरु व प्रभु जुयाः नं जिं छिमिगु तुति सिलाबिया धाःसा छिमिसं नं थःथवय् छमहं मेम्हयसिगु तुति सिला बीमाः।

15 जिं याना थें छिमिसं नं यायेमा धकाः जिं याना क्यनागु खः।☆

16 जिं छिमित खःगु खँ धाये – दास मालिक स्वयाः तःधं जुइ मखु। अथे हे खुबर छवया हइम्ह स्वयाः ज्वना वइम्ह तःधं जुइ मखु।☆

17 थ्व खँ छिमिसं सीकाः यात धाःसा छिपिं धन्यपिं जुइ।

18 “जिं छिपिं फुक्कसितं धयाच्चनागु मखु। जिं ल्ययापिं मनूतयत् जिं म्हस्यू। अयनं ‘जिगु हे नसा नःम्हयसिनं जितः प्यकेत तुति ल्हन’ धकाः धर्मशास्त्रय् च्वयातःगु खँ पूर्वकेत थथे जूवःगु खः।☆

19 जुइ न्ह्यः हे जिं थथे जुइ धकाः धयागुलि थथे जुल धाय्वं जि व हे खः धकाः छिमिसं विश्वास याइ।

20 जिं छिमित खःगु खँ धाये – जिं छवया हयाम्हयसित दुकाःम्हयसिनं जितः हे दुकाःगु ति ग्यनी। अथे हे जितः दुकाःम्हयसिनं जितः छवया हयादीम्हयसित दुकाःगु ति ग्यनी।”☆

येशू धोखा बीम्ह चेलायागु खँ धयादीगु

मती २६:२०-२५; मर्क १४:१७-२१; लूक २२:२१-२३

21 येशू थथे धयादी धुंकाः तसकं नुगः मछिकादिल, अले धयादिल – “जिं छिमित खःगु खँ धाये – छिपिं मध्ये छम्हयसिनं जितः धोखा बी।”

22 सुयात थथे धयादीगु खः धकाः थुइके मफुगुलि चेलात थःथवय् ख्वाः स्वयाः वातां जुयाच्चन।

☆ 13:15 १३:१२-१५ लूक २२:२७ ☆ 13:16 १३:१६ मती १०:२४; लूक ६:४०; यह १५:२०

☆ 13:18 १३:१८ भज ४१:९ ☆ 13:20 १३:२० मती १०:४०; मर्क ९:३७; लूक ९:४८; १०:१६

23 वयक्कलं यक्व माया यानादीम्ह छम्ह चेला नयाच्चंबलय् वयक्कःयागु छातिइ लिधनाच्चंगु दु।

24 उकिं सिमोन पन्नुसं वयात मिखा भाय् यानाः धाल – “वयक्कलं धयादीम्ह मनु सु खः, छं स्यू ला?”

25 अले येशूयागु छातिइ लिधना च्वंम्ह चेलां वयक्कःयाके न्यन “प्रभु, व मनु सु खः?”

26 वयक्कलं लिसः बियादिल – “जिं थ्व मरि कुचा ख्वलाय् थुनाः सुयात बी, व हे खः।” अले वयक्कलं मरि कुचा ख्वलाय् थुनाः सिमोन इस्करियोतया काय् यहदायात बियादिल।

27 मरि कुचा काये धुंकाः वयाके शैतान दुबित। अले येशू वयात धयादिल – “छं यायेत्यनागु ज्या याकनं याः हूँ।”

28 अन दुपिं सुनानं हे वयक्कलं थथे छाय् धयादीगु धकाः थुइके मफुत।

29 यहदायाके धिबायागु म्हिचा दुगुलि वयात नखःयात माःगु ज्वलं न्याके छ्वःगु जुइ, कि मखुसा नये मख्वपिन्त छुं बी यंकि धकाः धयादीगु जुइ धकाः इपिं मध्ये गुम्ह गुम्हयसिनं मतिइ तल।

30 मरि कयाकथं यहदा पिहां वना छवल। थुबलय् चान्हय् जुइ धुंकल।

छगू न्हगु आज्ञा

31 यहदा पिहां वने धुंकाः येशू धयादिल – “आः मनूया काय् तःधन। वयापाखें परमेश्वर नं तःधनी।

32 वयापाखें परमेश्वर तःधनिगुलि परमेश्वरं वयात थःलिसे तःधंकादी, याकनं हे तःधंकादी।

33 जि यःपिं मस्त, जि छिपिनाप छुं ई तक जक दइ। अले जितः छिमिसं मान्तुमाली। जिं यहदीतय् नायःतयत् धया थें छिमित नं धाये – ‘जि वनेत्यनाथाय् छिपिं वये फइ मखु।’☆

34 छगू न्हगु आज्ञा जिं छिमित बीत्यना। छिपिं थःथवय् माया याना च्वँ। गथे जिं छिमित माया यानागु खः, अथे हे छिमिसं थःथवय् माया यानाच्चनेमाः।☆

35 छिपिं थःथवय् थथे माया याना च्वनाच्चन धाःसा छिपिं जिमि चेलात खः धकाः फुक्कसिनं सी।”

पन्नुसं येशूयात म्हमस्यू धका: धाइ

मती २६:३१-३५; मर्क १४:२७-३१; लूक २२:३१-३४

36 सिमोन पन्नुसं वयकःयात धाल - “प्रभु, छि गन झायादी त्यना?”

वयकलं लिसः बियादिल - “जि गन वनेत्यनागु खः छ आः ला अन जिगु ल्यूल्यू वये फइ मखु, लिपा ला व हे वइ।”

37 पन्नुसं वयकःयात धाल - “प्रभु, जि छिगु ल्यूल्यू आः हे छाया वये फइ मखु? छिगु निति जिं सीत तक नं लिफः स्वये मखु।”

38 अले वयकलं लिसः बियादिल - “छु जिगु निति छ सीत तकं ग्याये मखु ला? जिं छन्त खःगु खँ धाये - जितः छं म्हमस्यू धका: स्वकः तक मधातले खा हाली मखु।”

14

लँ, सत्य व जीवन

1 “छिमिसं नुगः मछिके मते, परमेश्वरयात विश्वास याःथें जितः नं विश्वास या।

2 जिमि बाःयागु छैय च्वनेत यक्व थाय् दु। अथे मखुसा जिं छिमित धाये हे मखुनि। जि छिमित थाय् दयकेत वनाच्चना।

3 जि वनाः छिमित थाय् दयके धुंकाः हानं वयाः छिमित जि च्वनेथाय् ब्वनायके। अले छिपि जिनापं च्वनी।

4 जि वनेत्यनागु थाय्यागु लँपु ला छिमिसं सि हे स्यू।”

5 थोमां वयकःयात धाल - “प्रभु, छि गन झायादी त्यना धकाः हे जिमिसं मस्यू धाःसा गथे यानाः छि झाइगु लँपु सीके फइ?”

6 वयकलं धयादिल - “लँ, सत्य व जीवन जि हे खः। जिपाखें हे जक बाःयाथाय् वने फइ।

7 छिमिसं जितः म्हस्यूगु जूसा जिमि बाःयात नं म्हसी। आवलि छिमिसं वयकःयात म्हसी अले खंगु नं दु।”

8 उकिं फिलिपं वयकःयात धाल - “प्रभु, जिमित बाः छकः क्यनादिसँ। जिमित थुलि दयेवं गाः।”

9 वयकलं धयादिल - “फिलिप, थुलिमछि दये धुंकल छ जि नाप जूगु, आः तक नं छं जितः म्हसीके मफुनि ला? सुनां जितः खन, वं बाःयात नं खने धुंकल धासेलि हानं ‘जिमित बाः छकः क्यँ’ धकाः धायेमानि ला?”

10 जि बाःयाके, अले बाः जिके दी धकाः छं विश्वास मयाना ला? जिं छिमित गुलि नं धया, व जिगुपाखें हे धयागु मखु, बरु जिके दीम्ह बाःनं हे थःगु ज्या यानादी।

11 जि बाःयाके, अले बाः जिके दी धकाः जिं धयागु खँय् विश्वास या। मखुसा जिं यानागु ज्या स्वयाः हे जितः विश्वास या।

12 “जिं छन्त खःगु खँ धाये – जितः विश्वास याःमहय्सिनं जिं यानागु ज्या याइ। अज्ज ला जिं यानागु स्वयाः नं तःधंगु ज्या याइ। छायाःसा जि बाःयाथाय् वनाच्चवना।

13 जिगु नामय् छिमिसं न्हागु फ्वंसां जिं छिमित बी। थुकथं काय् नं यानाः बाः तःधनी।

14 जिगु नामय् छिमिसं न्हागु फ्वंसां जिं छिमित बी।”

पवित्र आत्मायागु बचं

15 “छिमिसं जितः माया याःसा जिगु आज्ञा नं मानय् यानाच्चवनी।

16 जिं छिमित ग्वाहालि याइम्ह मेम्ह छवयादिसँ धकाः बाःयाके बिन्ति यानाबी। अले व छिपिनाप सदां च्वनी।

17 थ्व सत्य आत्मायात संसारयापि मनूतय्सं ग्रहण याये फइ मखु, छायाःसा इमिसं वय्कःयात खनी नं मखु, म्हसी नं मखु। छिमिसं धाःसा वय्कःयात म्हस्यु। वय्कः छिपिनाप, अले छिमिके हे च्वनादी।”

18 “जिं छिमित मांबौ मदुपि थें त्वःतावने मखु, जि छिमिथाय् हानं लिहां वये।

19 भचा जायकाः संसारं जितः खनी मखुत। अय् नं छिमिसं धाःसा जितः खनी, छायाःसा जि न्हाबलें दु, अले छिपि नं न्हाबलें दइ।

20 उबलय् हे जक जि बाःयाके, छिपि जिके, अले जि छिमिके दु धकाः छिमिसं सी।

21 जिगु आज्ञा न्यनाः मानय् याःमहय्सिनं जितः माया याइ। जितः माया याःमहय्सित बाःनं नं माया यानादी। जिं नं वयात माया याये, अले जिं हे वयात सु खः धकाः क्यनाबी।”

22 यहदां (इस्करियोत मखु) वय्कःयात धाल – “प्रभु, छु जुइत्यंगु दु धकाः छिं थःत संसारयात मखु, बरु जिमित जक म्हसीकादी धकाः धयादियागु?”

23 वय्कलं लिसः बियादिल – “जितः माया याइम्हय्सिनं जिगु वचन नं मानय् याइ। अले बाःनं नं वयात माया यानादी। अले जिपि वयाथाय् वये अले व नाप हे च्वने।

24 जितः माया मयाइम्हय्सिनं जिगु वचन नं मानय् याइ मखु। अले छिमिसं न्यनाच्चंगु जिगु वचन जिगु थःगु हे मखु, बरु जितः छवयाहयादीम्ह बाःयागु खः।”

- 25 “छिपिनाप दुबलय् हे जिं थ्व खँ छिमित धयाबियागु दु।
- 26 छिमित ग्वाहालि याइम्ह पवित्र आत्मायात जिगु नामय् बाःनं छवयाहयादी। वयकलं हे छिमित माक्व खँ स्यनादी। अले जिं धयागु फुक्क खँ छिमित लुमकाबी।
- 27 “छिमित शान्ति बिया थके। जिं जिगु शान्ति छिमित बी। संसारं बीगु थज्याःगु शान्ति ला जिं छिमित बी मखु। छिमिसं नुगः मछिके म्वाः, अले ग्याये नं म्वाः।
- 28 ‘जि वनाः हानं छिमिथाय् तुं वये’ धकाः जिं धयागु खँ ला छिमिसं न्यंगु हे दु। छिमिसं जितः माया यानागु खःसा जि बाःयाथाय् वने धकाः धयागु खँ न्यनाः, छिपिं लयताय् माःगु खः, छायाधाःसा बाः जि स्वयाः तःधं।
- 29 जुइ न्ह्यः हे थथे जुइ धकाः जिं छिमित धयाबिया, उकिं थथे जुल कि जिं धयागु खँ छिमिसं विश्वास याइ।
- 30 “थ्व संसारयात शासन याइम्ह वयाच्वंगु दु, उकिं जि छिपिनाप अप्वः खँ ल्हाना च्वने मखुत। वलिसे जिगु छुं स्वापु मदु।
- 31 जिं बाःयात माया यानाच्वनागु दु धकाः संसारं सीमा धकाः बाःनं आज्ञा यानादी थें जिं यानाच्वनागु खः। देँ, आः झी थनं वनेनु।”

15

दाखमा जि हे खः

- 1 “धात्थेयागु दाखमा जि हे खः, अले दाखमायात स्वइम्ह जिमि बाः खः।
- 2 जिके च्वंगु दाख मसःगु कचायात बाःनं ध्यनाः छवइ। अले सयाच्वंगु कचायात अझ यक्व सयेमा धकाः न्हायादी।
- 3 जिगु वचनं यानाः छिपिं न्हापा हे शुद्ध जुइ थुंकल।
- 4 छिपिं जिके च्वनाच्वँ, जि नं छिमिके च्वने। गथे कचां दाखमाय् मच्चकं दाख सयके फइ मखु, अथे हे छिपिं नं जिके च्वना मच्चसा फल सयके फइ मखु।
- 5 “जि दाखमा खः, अले छिपिं दाखमाय् च्वंगु कचा खः। सु जिके च्वनाच्वनी, अले जि वयाके च्वने, वं हे जक यक्व दाख सयकी। जिलिसें तापानाः छिमिसं छुं नं याये फइ मखु।
- 6 जिके मच्चनीम्ह मनूयात त्वधूगु कचायात थें वांछवइ, अले व गनावनी। वयात मुंकाः मिइ तयाः च्याकाछवइ।
- 7 छिपिं जिके च्वनाच्वन धाःसा व जिगु वचनयात नुगलय् तया तल धाःसा छिमिसं न्ह्यागु फ्वसां छिमित बी।

8 छिमिसं यक्व फल सय्कल धाःसा उकि हे जिमि बाः तःधनी। अले छिपि जिमि चेलात जुइ।

9 “जितः जिमि बाःनं माया यानादी थें तुं जिं नं छिमित माया यानागु दु, उकिं छिमिसं नं जिं थें माया यायेगु त्वःते मते।

10 जिगु आज्ञा मानय् याःसा छिपि जिगु मायाय् च्वनाच्च्वनी, गथे जिं नं बाःयागु आज्ञा मानय् यानाः वय्कःयागु मायाय् च्वनाच्च्वना।

11 जिगु आनन्द छिमिके दयेमा, अले थ्व आनन्द यक्व दयावनेमा धकाः हे जिं थ्व खँ छिमित धयागु खः।

12 “गथे जिं छिमित माया याना, अथे हे छिमिसं नं थःथवय् माया याना च्वँ। थ्व हे जिगु आज्ञा खः।☆

13 पासायागु निति सीगु ति तःधंगु माया मेगु मदु।

14 जिगु आज्ञा मानय् याःसा छिपि धात्थें हे जिमि पासापि खत।

15 आर्वनिसें जिं छिमित दास धकाः धाये मखुत, छायाधाःसा मालिकं याःगु ज्याखँ दासं सी मखु। जिं छिमित जिमि पासापि धकाः धयागुलि बाःनं जितः धयादिक्व खँ जिं छिमित धयागु दु।

16 छिमिसं जितः ल्यःगु मखु, बरु जिं छिमित ल्ययागु खः, उकिं थाय् थासय् वनाः छिमिसं फल सय्कि। छिमिगु फल सदां सयाच्च्वनेमा धकाः जिं छिमित ल्ययाः छ्वयागु खः। अले छिमिसं जिगु नामं बाःयाके न्ह्यागु फ्वंसां छिमित बियादी।

17 छिमिसं थःथवय् माया याना च्वँ – थ्व हे जिगु आज्ञा खः।”

संसारं याइगु हेला

18 “संसारं छिमित हेला याइ, छिमित स्वयाः न्हापालाक जितः हेला याःगु खः धकाः सीकि।

19 छिपि संसारयापि मनुत जूगु जूसा संसारं छिमित थःपि धकाः माया याइगु, तर जिं छिमित संसारं ल्यये धुनागुलि छिपि संसारयापि मखुत, उकिं इमिसं छिमित यक्की मखु।

20 ‘मालिक स्वयाः दास तःधं जुइ मखु’ धकाः जिं नकतिनि धयागु खँ लुमंकी। जितः हेला यानाः इमिसं दुःख बिल धाःसा छिमित नं दुःख बी। जिगु खँ इमिसं न्यन धाःसा छिमिगु खँ नं इमिसं न्यनी।☆

☆ 15:12 १५:१२ यूह १३:३४; १५:१७; १ यूह ३:२३; २ यूह ५
६:४०; यूह १३:१६

☆ 15:20 १५:२० मत्ती १०:२४; लूक

21 थुकथं जिगु नामं इमिसं छिमित सास्ती याइ। जितः छवया हःमहयसित
महमस्यूगुलि इमिसं थथे याना जूगु खः।

22 जि वयाः जिं इमित फुक्कं मकंगु जूसा इमित पाप लाइ मखुगु। तर आः धाःसा
इमिगु पाप त्वपुइगु लँ हे मन्त।

23 सुनां जितः हेला याइ वं जिमि बाःयात नं हेला याइ।

24 सुनानं मयाःगु ज्या जिं इमिगु न्ह्यःने यानाः मक्यंगु जूसा इमित पाप लाइ
मखुगु। तर इमिसं थ्व अजू चायापुगु ज्या स्वयाः नं जितः व जिमि बाःयात नं हेला
यात।

25 व्यवस्थाय् थथे च्वयातःगु खँ पूर्वकेत हे थथे जूगु खः — ‘छुं म्वाय्क हे इमिसं
जितः हेला यात।’☆

26 “जिं छिमिथाय् बाःयापाखें ग्वाहालि याइम्ह सत्य आत्मायात छवयाहये।
वयकलं हे छिमित जिगु साक्षी बी।

27 छिपि न्हापांनिसें हे जि लिसे दुगुलि छिमिसं नं जिगु साक्षी बी।”

16

1 “छिपि स्यना मवनेमा धकाः जिं थथे धयागु खः।

2 इमिसं छिमित धर्मशास्त्र स्यनीगु छँनं पितिनाहइ। अले मनूतयसं छिमित स्यानाः
परमेश्वरयागु सेवा याना धकाः मतिइ तथा जुइगु ई नं वइतिनि।

3 बाःयात व जितः महमस्यूगुलि हे इमिसं थथे याइ।

4 इमिसं थथे याइ धकाः जिं धयागु खँ छिमिसं लुमकेमा धकाः जिं थ्व खँ
धयाच्वनागु खः। न्हापांनिसें हे जि छिपिलिसे दुगुलि जिं थ्व खँ मकनागु खः।”

पवित्र आत्मायागु ज्या

5 “अयनं आः जि जितः छवया हयादीम्हयसिथाय् तुं वनेत्यनागु दु। जि वनेत्यना
नं छिपि सुनानं हे ‘गन वनेत्यना’ धकाः मन्यं।

6 जिं थथे धयागुलि छिमित नुगः मछिन जुइ।

7 न्ह्यागु जूसां जिं सत्य खँ धाये, जि वनेगु हे छिमिगु निति भिं जुइ। जि मवकं
छिमित ग्वाहालि बीम्ह छिमिथाय् झायादी मखु। अयजूगुलि जिं वनाः वयकःयात
छवयाहया बी।

8 वयकः झाये धुंकाः पाप छु खः, धार्मिकता छु खः व परमेश्वरया न्याय छु खः
धयागु खँय् संसारय् च्वंपिनिगु दोष क्यनादी।

- 9 जितः विश्वास मयाःगु हे पाप खः धकाः वयक्कलं इमित क्यनादी।
 10 अले धार्मिकता छु खः धयागु नं वयक्कलं छिमित क्यनादी, छायाधाःसा जि बाःयाथाय् वनेत्यनागु दु। अले छिमिसं जितः गुबलें हे खनी मखु।
 11 वयक्कलं परमेश्वरया न्याय छु खः क्यनादी, छायाधाःसा थ्व संसारया शासक न्हापा हे दोषी खः धकाः न्याय याये धुंकल।”
 12 “जिं छिमित धायेमानिगु खँ ला यक्व हे दु। अयनं छिमिसं आःयात थुइके फइ मखुनि।
 13 गुबल्य् सत्य आत्मा झायादी, अबलय् छिमित फक्क सत्य खँ सीके फयके बी। वयक्कलं थःगु हे जक खँ कनादी मखु, बरु छु छु न्यनादिल व हे जक कनादी। वयक्कलं लिपा ज्वइतिनिगु खँ नं कनादी।
 14 वयक्कलं जिगु खँयात कयाः छिमित थथे कनाः जितः तःधंकादी।
 15 बाःयाके दुगु फक्कं जिगु हे खः। अयजूगुलि जिं जिगु खँयात कयाः सत्य आत्मां छिमित कनादी धकाः धयागु खः।”

चेलातयगु दुःख सुखय् हिलावनी

- 16 “छुं ई लिपा छिमिसं जितः खनी मखु, अले छुं ई लिपा हे छिमिसं जितः हानं खनी।”
 17 वयक्कःया चेलात मध्ये गुम्ह गुम्हय्सिनं थःथवय् थथे धकाः खँ ल्हात – “वयक्कलं – ‘छुं ई लिपा छिमिसं जितः खनी मखुत,’ अले ‘छुं ई लिपा हे छिमिसं जितः हानं खनी,’ अले हानं – ‘जिमि बाःयाथाय् वनेत्यना’ धकाः छु धयादीगु?”
 18 इमिसं धाल – “वयक्कलं – ‘छुं ई लिपा’ धकाः धयादीगु मतलब छु जुइ? वयक्कलं छु धयादीगु खः झीसं छुं हे ध्वाथुइके मफुत।”
 19 वयक्कलं इमिसं छुं खँ न्यनेत्यंगु दु धकाः सीकाः थथे धयादिल – “छुं ई लिपा छिमिसं जितः खनी मखुत, अले छुं ई लिपा छिमिसं जितः हानं खनी धकाः जिं धयागु खँय् छिमि थःथवय् खँ ल्हाना च्वनागु ला?
 20 जिं छिमित खःगु खँ धाये – छिपिं हॉय्हॉय् ख्वय् मालीतिनि, संसारयापि मनूत धाःसा लयल्यताइ। छिमित दुःख जूसां, छिमित जूगु थ्व दुःख सुखय् हिलावनी।
 21 प्वाथय् दुम्ह मिसायात ब्यथा जुइबलय् तसकं दुःख जुइ, तर मचा बुइधुंकाः मचां यानाः वं थःत जूगु दुःख फक्कं ल्वःमंका छवइ।

22 छिमित नं आः थथे हे दुःख ला जुइ। तर जि छिमित हानं नापलाः वये, अले छिपिं हानं लयल्यताइ। अले सुनानं छिमिगु आनन्द लाकाकाये फइ मखु।

23 अबलय् छिमिसं जिके छुं हे न्यनी मखु। जिं छिमित खःगु खँ धाये – छिमिसं जिमि बाःयाके जिगु नामं न्हागु फवसां छिमित बियादी।

24 आः तक छिमिसं जिगु नामं छुं हे मफ्वनि। फवँ, अले छिमित दइ, थुकथं छिपिं आनन्दं जाइ।”

संसारयात त्याकूगु

25 “थ्व खँ फुक्कं जिं छिमित चाःहिकाः मेकथं धयाच्चवना। व ई नं वइ गुबलय् जिं छिमित बाःयागु खँ चाःहिकाः मकंसे ध्वाथुइक कनाबी।

26 उबलय् छिमिसं थःपिन्सं हे जिगु नामं बाःयाके फवनी। छिमिगु नितिं जिं बाःयाके फवना बी माली मखु।

27 छिमिसं जितः बाःनं छ्वयाहयादीगु खः धकाः विश्वास यानाः जितः माया यानाच्चवंगुलि बाःनं नं छिमित माया यानादी।

28 बाःया थासं जि थ्व संसार्य् वयागु खः। आः थ्व संसारयात त्वःताः जि हानं बाःयाथाय् तुं लिहां वनेत्यना।”

29 वय्कलं चाचाःहीकाः धयामदी।

30 आः जिमिसं सिल, छिं फुक्कं स्यू, छिं मस्यूगु छुं हे मदु। जिमिसं न्यनेमाःगु छुं हे मन्त। थुकिं यानाः नं छितः परमेश्वरं छ्वयाहयादीम्ह खः धकाः जिमिसं विश्वास याना।”

31 वय्कलं लिसः बियादिल – “आः तिनि छिमिसं जितः विश्वास यानागु ला?

32 ई वइ, अले वये नं धुंकल, आः छिपिं फुक्कं जितः त्वःताः छ्यालब्याल जुयाः थथःगु थासय वनी। थुकथं जि याकःचा जुइ, अयनं जि याकःचा जुइ मखु, छायाधःसा जि नाप बाः दी।

33 जिगुपाखें छिमित शान्ति दयेमा धकाः जिं थथे धयाच्चवनागु खः। थ्व संसार्य् छिमित दुःख जुइ, अयनं साहस या, जि संसारयात त्याके धुन।”

17

येशू थःगु नितिं प्रार्थना यानादीगु

1 थुलि धयादी धुंकाः येशू स्वर्ग्य् थस्वयाः धयादिल – “बाः, ई वये धुंकल, छि काय्यात तःधंकादिसँ, अले कायनं नं छितः तःधंकी।

2 छिं काययात बियादिक्व मनूतयत् अनन्त जीवन बीत फुक्क मनूतयत् वयागु ल्हातय् तयादीगु दु।

3 छिं छम्ह हे जक सत्य परमेश्वरयात व छिं छवयाहयादीम्ह येशू ख्रीष्टयात म्हसीकेगु हे अनन्त जीवन खः।

4 छिं जितः याके बियादीगु ज्या सिधय्काः जिं छितः पृथ्वीइ तःधंकागु दु।

5 बाः, गथे संसार दये न्ह्यः छिलिसे दुबलय् छिं जितः तःधंकादिल, आः नं अथे हे तःधंकादिसँ।”

येशू थः चेलातयगु निति प्रार्थना यानादीगु

6 “छिं जितः बियादीपिं संसारय् च्वंपिं मनूतयत् छिगु नां जिं म्हसीका बिया। इपिं छिकपिनि हे मनूत खः, अले इपिं छिं जितः बियादिल। इमिसं नं छिगु वचन मानय यानाच्चंगु दु।

7 छिं जितः बियादीगु फुक्कं छिगु हे खः धकाः इमिसं आः सीके धुंकल।

8 छिं जितः बियादीगु खँ जिं इमित बी धुन। अले इमिसं नं ग्रहण यात। जि छिथासं वयागु खः धकाः इमिसं बांलाक सीके धुंकल, अले छिं जितः छवयाहयादीगु खः धकाः नं इमिसं विश्वास यानाच्चंगु दु।

9 “छिं जितः बियादीपिनिगु निति जिं प्रार्थना यानागु खः, छायाधाःसा इपिं फुक्कं छिकपिनि हे खः। जिं संसारयागु निति प्रार्थना मयाना।

10 जिगु फुक्कं छिगु खः, छिगु फुक्कं जिगु खः। थुकथं इमिसं यानाः जि तःधं जूगु खः।

11 जि आः छिथाय् वयेत्यनागुलि थ्व संसारय् दइ मखुत, थुपिं धाःसा थ्व संसारय् च्वनाच्चनी। पवित्रम्ह बाः, छिं जितः बियादीपिन्त छिगु हे नांयागु निति बचय् यानातयादिसँ। इपिं थें तुं इपिं नं छप्पँ जुयाच्चनेमा।

12 संसारय् इपिं नाप च्वंतले जिं छिगु नामय् इमित बचय् याना तथा। छिं जितः बियादीपिं सुं नं जिं तंकागु मद्दु। अयनं धर्मशास्त्रय् च्वया तः थें नाश जुइमाःम्ह छम्ह जक नाश जुयावन, मेपिं सुं नं नाश मजू।☆

13 “आः जि छिथाय् वयेत्यना। इमिगु नुगः जिगु आनन्दं जायेमा धकाः संसारय् दनिबलय् हे जिं थथे धयागु खः।

14 छिगु वचन जिं इमित न्यंके धुनागुलि गथे जि संसारयाम्ह मखु, अथे हे इपिं नं संसारयापिं मखुत, उकिं संसारं इमित हेला यात।

- 15 अयजूसां छिं इमित संसारं यंकादिसँ धका: मखु बरु इमित मभिंगु ज्याखँ मयाकुसे बचय् यानातयादिसँ धका: जिं छित: बिन्ति यानागु ख:।
- 16 गथे जि संसारयाम्ह मखु, अथे हे इपिं नं संसारयापिं मखुत।
- 17 छिगु सत्यं इमित पवित्र यानादिसँ, छायाधा:सा छिगु वचन सत्य ख:।
- 18 छिं जित: संसारय् छवया हयादीथें तुं जिं नं इमित संसारय् छवया।
- 19 सत्यं इमित नं पवित्र यायेमा धका: जि थ: हे तुं इमिगु नितिं पवित्र जुया।”

येशू फुक्क विश्वासीतयगु नितिं प्रार्थना यानादीगु

- 20 “थुमिगु नितिं जक जिं बिन्ति यानाच्चनागु मखु, इमिगु खँ न्यना: विश्वास या:पिनिगु नितिं नं जिं बिन्ति यानाच्चनागु ख:।
- 21 इपिं नं छप्पँ जुयाच्चनेमा। य:मह बा:, गथे छिं जिके, अले जिं छिके दु, अथे हे इपिं नं झीके छप्पँ जुयाच्चनेमा। थुकथं जूसा जक छिं जित: छवयाह:गु ख: धका: संसारं विश्वास याइ।
- 22 “छिं जित: त:धं यानादी थें तुं जिं नं इमित त:धंकागु दु। झीं छप्पँ जुया थें इपिं नं छप्पँ जुइमा।
- 23 छिं जिके, अले जिं इमिके दुगुलिं इपिं नं फुक्क छप्पँ जुइमा। थुकिं याना: संसारं छिं जित: छवयाहयादीगु ख: धका: सी, अले जित: थें इमित नं छिं माया यानादी धका: नं सी।”
- 24 “बा:, संसार मद्दिनबलय् निसें छिं जित: माया याना: त:धंकादीगु खँ इमिसं थुइके फयेमा, अले जिं गन दु, इपिं नं जिं लिसे हे दयेमा धयागु जिगु इच्छा ख:।
- 25 “सत्यमह बा:, संसारं छित: म्हसीके मफुनि। तर जिं छित: म्हस्यू। छिं हे जित: छवयाहयादीगु ख: धका: थुमिसं स्यू।
- 26 जिं इमित छिगु नां म्हसीके बिया। अझ नं जिं सीके बीतिनि। छिं जित: माया यानादी थें इमिसं नं याये फयेमा, अले जिं इमिके च्वने फयेमा।”

18

येशूयात ज्वंगु

मत्ती २६:४७-५६; मार्क १४:४३-५०; लूक २२:४७-५३

- 1 थुलि धया: येशू चेलात नाप किद्रोन खुसि पारिइ झाल। अले वयक: छगू बगैँचाय् थ: चेलातनापं दुहां झाल।

2 थ्व थाय् वय्कःयात धोखा बीम्ह यहदां नं स्य्, छायाधाःसा येशू थः चेलातनापं थ्व थासय् बरोबर झायादीगु याः।

3 उकिं यहदा तःधंपिं पुजाहारीतयथाय् व फरिसीतयथाय् वनाः छथ्वः सिपाइँत व हाकिमतयत् व्वनाः मिप्वाः, लालतिन, व हतियार ज्वनाः अन वल।

4 वय्कलं जुइत्यंगु फुक्क खँ सीकाः पिहां झायाः इमित धयादिल – “छिमिसं सुयात माला च्वनागु?”

5 इमिसं वय्कःयात लिसः बिल – “नासरतयाम्ह येशूयात।”

अले वय्कलं इमित – “व जि हे खः” धकाः धयादिल। वय्कःयात ज्वंकीम्ह यहदा नं इपिं नाप दनाच्वंगु दु।

6 “व जि हे खः” धकाः धयादीगुलि इपिं लिज्यां वनाः बैय् ग्वारात् वन।

7 वय्कलं इमिके हानं न्यनादिल – “छिमिसं सुयात माः वयागु?”

अले इमिसं धाल – “नासरतयाम्ह येशूयात।”

8 वय्कलं लिसः बियादिल – “व जि हे खः धकाः जिं छिमित धाये हे धुन नि। छिमिसं जितः माला च्वनागु खःसा थुमित वनेब्यु।”

9 वय्कलं थथे धयादीगु खँ पूवनेमा धकाः थथे जूगु खः – “छिं जितः बियादीपिं सुयातं जिं तंकागु मदु।”

10 सिमोन पत्रुसयाके तरवार दुगुलि तरवार लिकयाः वं दकलय् तःधंम्ह पुजाहारीया छम्ह दासयागु जव न्हाय्पं च्वात ध्यनाबिल। वयागु नां माल्खस खः।

11 वय्कलं पत्रुसयात धयादिल – “तरवार दापय् स्वथँ। बाःनं जितः त्वनेत बियादीगु दुःखयागु ख्वला छु जिं मत्वनेगु ला?”☆

हन्नासया न्ह्यःने येशू

12 अले सिपाइँत, इमि हाकिम व यहदीतय् सिपाइँत जानाः येशूयात ज्वनाः चित।

13 उगु दँयाम्ह दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी कैयाफा जूगुलि इमिसं वय्कःयात वया ससःअबु हन्नासया थाय् निं यंकल।

14 झी मनूतयगु नितिं छम्ह मनू सीगु हे बांलाः धकाः यहदीतय् नायःतयत् सल्लाह ब्युम्ह कैयाफा हे खः।☆

पत्रुसं येशूयात म्हमस्यु धाःगु

मन्ती २६:६९-७५; मर्क १४:६६-६८; लूक २२:५५-५७

☆ 18:11 १८:११ मन्ती २६:३९; मर्क १४:३६; लूक २२:४२

☆ 18:14 १८:१४ यहू ११:४९-५०

15 सिमोन पत्रुस व मेम्ह छम्ह चेला नं येशूयागु ल्यूल्यु वन। मेम्ह चेलां दकलय् तःधंम्ह पुजाहारीयात म्हस्युगुलि व नं वय्कः लिसे लिसे दकलय् तःधंम्ह पुजाहारीयागु चुकय् दुहां वन।

16 पत्रुस धाःसा लुखा पिनेसं तुं दनाच्चन। दकलय् तःधंम्ह पुजाहारीयात म्हस्युम्ह मेम्ह चेला पिने वनाः मिसाम्ह ध्वाखा पिवाः नाप खँ ल्हानाः पत्रुसयात नं चुकय् दुने व्वना हल।

17 मिसाम्ह ध्वाखा पिवालं पत्रुसयात धाल – “थ्व मनूया चेलात मध्ये छ नं छम्ह मखु ला?”

वं धाल “जि मखु।”

18 तसकं चिकुसे च्वंगुलि दासत व सिपाईत ह्यंग्वाः च्याकाः मि पनाच्चन। पत्रुस नं इपि नाप तुं दनाः मि पनाच्चंगु खः।

दकलय् तःधंम्ह पुजाहारीया न्ह्यःने येशू

19 दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी वय्कःया चेलातयगु व वय्कलं स्यनादीगु खँय् न्ह्यसः यात।

20 वय्कलं लिसेः बियादिल – “संसारया न्ह्यःने जिं धयागु दु, जिं न्ह्याबलें धर्मशास्त्र स्यनीगु थाय् थासय् व देगलय् च्वनाः स्यनेकने यानागु दु। जिं सुयातं गुप्त खँ ल्हाः मजुया।

21 जिके हानं न्यनादी माःगु हे म्दु। जिं स्यनागु व नवानागु खँ न्यंपिन्के न्यनादिसँ। जिं छु धाल धयागु खँ इमिसं सि हे स्यू।”

22 वय्कलं थथे धयादीगुलि लिक्कसं दनाच्चंपि मध्ये छम्ह देगलय् पिवाः च्वनीम्हयसिनं थथे धाधां वय्कःयात दाल – “दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी थें ज्याःम्हयसित लिसेः बीगु थथे खः ला?”

23 वय्कलं वयात लिसेः बियादिल – “जिं मखुगु खँ धयागु जूसा क्यनादिसँ। मखुसा जितः छाया् दये माःगु?”

24 अले हन्नासं वय्कःयात चीकाः दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी कैयाफायाथाय् तुं छवयाबिल।

पत्रुसं निक्वः खुसि व स्वक्वः खुसि येशूयात म्हमस्यु धाःगु

मती २६:७१-७५; मर्क १४:६९-७२; लूक २२:५८-६२

25 अबलय् सिमोन पत्रुस दनाः मि पनाच्चन। इमिसं वयात धाल – “छ नं वय्कःया चेलात मध्ये छम्ह मखु ला?”

वं हानं थथे धाल – “जि मखु।”

26 पत्रुसं न्हाय्पं चाना ब्युम्ह मनूया छम्ह थःथिति नं अन दु। व नं दकलय् तःधंम्ह पुजाहारीया च्यः खः। वं थथे धाल – “जिं छन्त वय्कः नाप बगैँचाय् खनागु मखु ला?”

27 पत्रुसं हानं “मखु” धकाः धाल। थुबलय् हे खा हाला हल।

रोमी बडा-हाकिम पिलातसया न्ह्यःने येशू

मन्ती २७:१-२, ११-१४; मर्क १५:१-५; लूक २३:१-५

28 सुथ न्हापां हे इमिसं येशूयात कैयाफायागु छैनं रोमी बडा-हाकिम पिलातसयागु दरबारय् यंकल। छुत्काराया नखः स्वये खनी मखु धकाः ग्यानाः थःपिं अशुद्ध मजुइमा धकाः दरबारय् दुहां मवं।

29 उकिं पिलातसं पिने वयाः इमित धाल – “थ्व मनूयात छिमिसं छु दोष बिया?”

30 इमिसं वयात लिसः बिल – “थ्व मनुखं मखुगु ज्या मयाःगु जूसा जिमिसं थन हये हे मखुनि।”

31 पिलातसं इमित धाल – “छिमिसं हे यंकाः थ्वयात छिमिगु व्यवस्थाकथं छु यायेमाःगु खः, या।”

अले यहदीतय् नायःतय्सं वयात लिसः बिल – “जिमित सुयातं स्यायेगु अधिकार बियातःगु मदु।”

32 थः गथे जुयाः सी मानि धकाः वय्कलं धयादीगु वचन पूवनेमा धकाः थथे जूगु खः।*

33 पिलातसं लाय्कूलिइ दुहां वनाः वय्कःयात सःताः धाल – “छु छ यहदीतय् जुजु खः ला?”

34 वय्कलं लिसः बियादिल – “थ्व खँ छिं हे धयादियागु ला कि छितः सुनानं जिगु खँ कना ब्यूगु खः?”

35 पिलातसं लिसः बिल – “छु जि यहदी खः ला? छंगु हे जातयापिं मनूतय्सं व तःधंपिं पुजाहारीतय्सं ज्वनाः छन्त जिथाय् हःगु खः। छं छु याना?”

36 वय्कलं लिसः बियादिल – “जिगु राज्य थ्व संसारयागु थें मखु। जिगु राज्य थ्व संसारयागु थें खःसा जिमि चेलातय्सं ल्वानाः जितः यहदीतय् नायःतय्गु ल्हातं बचय् याइगु खः। जिगु राज्य थनयागु थें मखु।”

37 पिलातसं वय्कःयात धाल – “अयूसा छ जुजु हे खः ला?” वय्कलं धयादिल – “जि जुजु खः धकाः ला छिं हे धयादिल। थुकियागु निति हे जि ब्यू खः,

अले सत्य म्हसीका बीत जि संसारय् वयागु खः। सत्ययात म्हस्यूपिं फुक्कसिनं जिगु खँ न्यनी।”

38 पिलातसं वयकःयात न्यन — “सत्य धयागु छु?”

येशूयात स्यायेगु फैसला याःगु

मत्ती २७:१५-३१; मर्क १५:६-१५; लूक २३:१३-२५

अले पिलातसं हानं यहदीतय् नायःतय्थाय् वनाः थथे धाल — “जिं ला वयाके छुं हे दोष लुइके मफुत।

39 अयनं छुत्काराया नखःबलय् छम्हय्सित त्वःताबीगु छिमिगु चलन दु, उकिं थुगुसी यहदीतय् जुजुयात त्वःताबी ला?”

40 इपिं थथे धकाः हाला हल “थ्व मनूयात मखु, बरु बारब्बायात त्वःताब्यु।” बारब्बा धाःम्ह मनू छम्ह दारखुं खः।

19

1 अले पिलातसं येशूयात यंकाः कोरीं दाय्कल।

2 सिपाइँतय्सं कंयागु श्रीपेच दयकाः वयकःयागु छेनय् पुइकाबिल। अले हानं वयकःयात जुजुतयगु थें प्याजीगु वसतं पुंका बिल।

3 थथे धाधां इपिं वयकःयाथाय् वल “हे यहदीतय् जुजु, जय जुइमा” धकाः हेपय् यानाः वयकःयात न्यतालय् दाल।

4 पिलातसं हानं पिहां वयाः इमित थथे धाल — “का स्व, जिं वयाके छुनं दोष लुइके मफुगु खँ छिमिसं सीमा धकाः वयात छिमिगु हे न्ह्यःने छवयाहयागु दु।”

5 अनं लिपा कंयागु श्रीपेच व प्याजीगु वसतं पुंकातःम्ह येशू पिहां झाल। अले पिलातसं — “का स्व, थ्व मनूयात” धकाः इमित धाल।

6 तःधंपिं पुजाहारीत व देगःया सिपाइँत वयकःयात खनेवं थथे धकाः तस्सलं हाला हल — “वयात क्रूसय् यख्खायेमाः, वयात क्रूसय् यख्खायेमाः।”

पिलातसं इमित धाल — “छिमिसं हे यंकाः वयात क्रूसय् यख्खा। जिं ला वयागु दोष लुइके मफुत।”

7 यहदीतय्सं पिलातसयात लिसः बिल — “जिमिके नं व्यवस्था दु, थ्व व्यवस्थाकथं थ्वयात स्याये हे माः, छायाधाःसा थवं थःत परमेश्वरया काय् धकाः धयाजुल।”

8 थ्व खँ न्यनाः पिलातस झन ग्यात।

9 वं हानं लायक्कुलिइ दुहां वना: वय्कःयात धाल – “छ गनयाम्ह खः?” वय्कलं छुं हे धयामदी।

10 उकिं पिलातसं वय्कःयात धाल “जि नाप नं छं नवाये मखु ला? जिं छन्त त्वःते नं फु, कूसय् यख्खाये नं फु धका: छं मस्यू ला?”

11 वय्कलं वयात लिसः बियादिल – “छितः थ्व अधिकार च्वयनं मब्युगु जूसा छिं जितः छुं नं याये फइ मखु। अय्जुगुलि सुनां जितः ज्वना: छिथाय् हल, वयात हे अप्पः पाप लाइ।”

12 थ्व न्यना: पिलातसं वय्कःयात त्वःतेत स्वल। तर यहदीत थथे धका: हाला हल – “छिं थ्व मनूयात त्वःतल धाःसा छि कैसरया मनू मखुत। सुनां थःत जुजु धका: धया जुइ वं कैसरयागु विरोध याःगु जुइ।”

13 थ्व न्यना: पिलातसं वय्कःयात पिने हल, अले ल्वहँतं सियातःगु थासय् वना: न्याय आसनय् फ्यतुत। थ्व थाय्यात हिब्रू भाषां “गब्बथा” धाइ।

14 थथे जूगु छुत्काराया नखःयात ज्वलं ज्वरय् याये खुन्हु खः। उबलय् बान्हि ति जाल। पिलातसं यहदीतयत् धाल – “छिमि जुजुयात स्व।”

15 अले इपिं फुक्कं तस्सलं हाला हल – “वयात स्याये यंकि, वयात स्याये यंकि, वयात कूसय् यख्खाना: स्यानाछ्व।”

पिलातसं इमित धाल – “छु छिमि जुजुयात जिं कूसय् यख्खायेगु ला?”

अले तःधपिं पुजाहारीतय्सं लिसः बिल – “कैसर स्वया जिमि मेम्ह जुजु मदु।”

16 अले पिलातसं वय्कःयात कूसय् यख्खायेत इमिगु ल्हातिइ लःल्हाना बिल। अले सिपाइँतयसं वय्कःयात यंकल।

येशूयात कूसय् यख्खाःगु

मत्ती २७:३२-४४; मर्क १५:२१-३२; लूक २३:२६-४३

17 वय्कः थःगु कूस थःम्हं हे क्वबिया खप्परे धाःगु डाँडाय् झाल। थ्व थाय्यात हिब्रू भाषां “गलगथा” धाइ।

18 अन थ्यंका: इमिसं वय्कःयात कूसय् यख्खात। वय्कःयागु जवय् खवय् मेपि निम्हयसित नं कूसय् यख्खानाबिल।

19 पिलातसं कूसय् थथे धका: च्वयाबिल – “नासरतयाम्ह येशू, यहदीतय् जुजु।”

20 यक्व हे मनूतयसं थ्व ब्वन छायाधाःसा वय्कः कूसय् यख्खाःगु थाय् शहर लिक्क लाःगु, व थ्व हिब्रू, ल्याटिन व ग्रीक भाषां च्वयातःगु खः।

21 यहदीतय् तःधंपि पुजाहारीतयसं पिलातसयात धाल – “यहदीतय् जुजु धकाः च्वयादी मते, बरु थःम्हं थःत हे यहदीतय् जुजु धकाः धाइम्ह मनु थ्व हे खः धकाः च्वयादिसँ।”

22 पिलातसं लिसः बिल – “म्वाःल, जिं च्वये धुन।”

23 सिपाइँतयसं वयकःयात क्रूसय् यख्खाये धुंकाः वयकःयागु वसःयात प्यब्व थल। छम्ह छम्ह सिपाइँनं छब्व छब्व काल। तपाःलं नं ब्वथय्त भू मदुगुलि ज्या मछिन।

24 उकिं इमिसं थथे धकाः सल्लाह यात – “थ्व लंयात मखुसे चिष्टा तये माल, सुयात चिष्टा लाइ वयागु हे जुइ।” धर्मशास्त्रय् थथे च्वयातःगु पूवनेमा धकाः इमिसं थथे याःगु खः –

“इमिसं जिगु लं चिष्टा तयाः
थःथवय् इनाकाइ।”✧

25 येशूयात यख्खाःगु थासं सत्तीक वयकःया मां, चिरिमां, क्लोपासया कलाः मरियम व मरियम मदलिनी दनाच्चंगु दु।

26 वयकलं थः मां व थःम्हं माया यानातःम्ह चेलायात थःगु न्ह्यःने दनाच्चंगु खनाः थः मांयात धयादिल – “अय् नारी स्वयादिसँ, थ्व छिकपिनि काय् खः।”

27 अले चेलायात नं वयकलं धयादिल – “स्व, व छिमि मां खः!” अबलय् निसँ व चेलां वयकःया मांयात थःगु छैय् यंकल।

येशू सीगु

मन्ती २७:४५-५६; मार्क १५:३३-४१; लूक २३:४४-४९

28 थुलि जुइ धुंकाः धर्मशास्त्रय् च्वयातःगु फुक्कं खँ पूवने धुंकल धकाः सीकाः येशू “जितः प्याः चाल” धकाः धयादिल।✧

29 अन छगः थलय् जाय्क पाउँति तयातःगु दु। उकिं इमिसं हिसप मायागु कथिइ स्पन्ज चिनाः पाउँतिइ थुनाः वयकःयागु म्हुतुइ ल्वसुकाबिल।

30 वयकलं पाउँति त्वने धुंकाः थथे धयादिल “आः सिधल।” अले वयकलं छयं क्वच्छुनाः थःगु प्राण त्वःतादिल।

31 कन्हय् खुन्ह छुत्कारायागु नखः व विश्रामबार जूगुलि अले थ्व यहदीतय् तःधंगु नखः जूगुलि, कूसय् मनू यख्खाया तये मज्यूगुलि यहदीतय् नायःतय्सं पिलातसयात इमिगु तुति त्वथुलाः सीम्ह यंकि धकाः बिनति यात।

32 अले सिपाइंतय्सं वयाः न्हापालाक वय्कः नाप यख्खाःम्ह छम्हयसिगु तुति त्वथुल, अले हानं मेम्हयसिगु तुति नं त्वथुल।

33 येशूयाथाय् वःबलय् वय्कः सी धुंकूगु खनाः इमिसं वय्कःयागु तुति त्वमथू।

34 अयनं छम्ह सिपाइंनं ला वय्कःयागु बेक्वय् भालां सुया ब्यूगुलि हि व लः बाः वल।

35 थ्व खंम्हयसिनं हे थ्व साक्षी ब्यूगु खः। वयागु साक्षी सत्य खः। वं धाःगु खँ सत्य खः धकाः वं स्यू छिमिसं नं विश्वास याये फयेमा धकाः वं थ्व साक्षी ब्यूगु खः।

36 धर्मशास्त्रय् च्वयातःगु थ्व खँ पूवनेमा धकाः थथे जूगु खः - “वय्कःयागु क्वयँ छकुचा हे नं त्वधुली मखु।”☆

37 मेथासय् नं थथे च्वयातःगु दु - “इमिसं भालां सूम्हयसित इमिसं स्वये खनीतिनि।”☆

येशूयात चिहानय् तःगु

मन्ती २७:५७-६१; मर्क १५:४२-४७; लूक २३:५०-५६

38 यहदीतय् नायःत खनाः ग्यानाः दुने दुने जक विश्वास यानाच्चंम्ह अरिमाथियाय् च्वनाच्चंम्ह योसेफ धाःम्ह छम्ह चेला दु। थ्व हे चेलां वयाः पिलातसयाके येशूयागु सीम्ह फ्वन। पिलातसं नं “ज्यू” धकाः धाल। अले वं वनाः वय्कःयागु सीम्ह क्वकयाः यंकल।

39 वय्कःयात छकः चान्हय् नापलाःवःम्ह निकोदेमस नं स्विस्वँगू किलोग्राम ति मूर् व कुनुस्वां ल्वाकछ्यानातःगु मसला ज्वनाः योसेफनापं वन।☆

40 निम्हयसिनं वय्कःयागु सीम्हयात क्वकयाः यहदीतयगु चलन कथं भिंगु सुति कापतय् मसला हलाः सीम्हयात हीन।

41 वय्कःयात कूसय् यख्खाःगु लिक्कसं छगू बगैँचा दु। अन सुनानं मछ्यःनिगु न्हगु चिहान छगू दु।

42 छुत्कारायागु नखःयागु छन्हु न्ह्यः जूगुलि व चिहान नं नापसं जूगुलि इमिसं वय्कःया सीम्हयात अन हे तल।

☆ 19:36 १९:३६ प्रस १२:४६; गन्ती १:१२; भज ३४:२० ☆ 19:37 १९:३७ जक १२:१०; प्रका १:७

☆ 19:39 १९:३९ यह ३:१-२

20

खालिगु चिहान

मत्ती २८:१-८; मर्क १६:१-८; लूक २४:१-१२

1 आइतबार खुन्हु मरियम मगदलिनी सुथ न्हापां खिउँ खिउँ धाःनिबलय् येशूयात तया तःथाय् स्वःबलय् प्वाः तिनातःगु ल्वहं चीकातःगु खन।

2 उकिं वं सिमोन पत्रुस व मेपिं चेलात व येशुं माया यानादीम्हयसिथाय् ब्वाँय् ब्वाँय् वनाः थथे धाल — “इमिसं प्रभुयात तयातःगु थासं यंके धुंकल। इमिसं वय्कःयात गन तये यन, जिमिसं मस्यू।”

3 अले पत्रुस व मेम्ह चेला नं चिहानय् वन।

4 इपिं निम्हं नापनापं ब्वाँय् वन। अयनं मेम्ह चेलां पत्रुसयात लिलाकाः न्हापालाक चिहानय् थयंकल।

5 क्वछुनाः दुने स्वःबलय् वं सूती कापः अनसं तुं दुगु खन। अयजूसां व दुहां मवं।

6 अबलय् लाक्क सिमोन पत्रुस थयंकः वल। व चिहानय् दुहां वन। वं नं सूती कापः अनसं त्वःतातःगु खन।

7 वय्कःयागु छेनय् हिनातःगु स्माल धाःसा सूती कापः नाप मदु, तर मेथाय् हे छग्वारा चिनाः तयातःगु खन।

8 अले दकलय् न्हापालाक थयंम्ह चेला नं दुने वनाः स्वःवन। थ्व खनाः व पत्याः जुल।

9 अबलय् तक नं वय्कः सिनाः म्वाना वयेमाः धकाः च्वयातःगु धर्मशास्त्रयागु खँ इमिसं मथूनि।

10 अले चेलात थथःगु छँय् लिहां वन।

येशू मरियम मगदलिनीयाथाय् खनेदय्कः झाःगु

मत्ती २८:१-१०; मर्क १६:१-११

11 मरियम धाःसा चिहानया पिनेसं दनाः ख्वयाच्चन। वं ख्वख्वं क्वछुनाः दुने स्वःबलय्

12 त्वइसे च्वंगु वसतं पुनातःपिं निम्ह स्वर्गदूततय्त येशूयागु सीम्ह तया तःथाय् छम्ह छयंपाखे व मेम्ह तुतिपाखे फ्यतुनाच्वंगु खन।

13 इमिसं वयात न्यन — “छाय् ख्वयाच्चवनागु?”

अले वं इमित धाल — “जिमि प्रभुयात इमिसं यंकल। इमिसं वय्कःयात गन तया तल जिं मस्यू।”

14 थुलि धया: मरियमं लिफ: स्व:बलय् दनाच्चंमह येशूयात खन। अयनं वं येशू हे ख: धका: म्हमसील।

15 वयक्कलं वयात धयादिल – “अय् मय्जु, छ छाय् ख्वयागु? सुयात मालागु?”

वं वयक्क:यात बगैचाय् ज्या याइम्ह मनू जुइ धका: मतिइ तया: थथे धाल – “भाजु, छिं वयक्क:यात यंकादियागु ख:सा गन तयादिया जित: धयादिसेँ। जिं वयक्क:यात यंके।”

16 वयक्कलं वयात धयादिल – “मरियम!”

वं लिफ: स्वया: हिब्रू भाषां वयक्क:यात धाल – “रब्बोनी।” उकियागु अर्थ “गुरु” ख:।

17 वयक्कलं वयात धयादिल – “जित: थी मते, आ: तक जि बा:याथाय् थाहां वनागु मदुनि। जिमि किजापिन्थाय् वना: धा: हूँ – ‘जिमि बा:याथाय् अले छिमि बा:याथाय्, जिम्ह परमेश्वरयाथाय् अले छिमि परमेश्वरयाथाय् जि थाहां वनाच्चना।’ ”

18 अले मरियम मग्दलिनीं वना: चेलातयत् धाल – “जिं प्रभुयात खना।” अले वयक्कलं धयाह:गु खँ वं इमित कनाबिल।

येशू चेलातय् दथुइ खनेदय्क: झा:गु

मन्ती २८:१६-२०; मर्क १६:१४-१८; लूक २४:३६-४९

19 आइतबार खुन्हु बहनी चेलात यहदीतय् नाय:त खना: ग्याना: खापात तिना: मुनाच्चंबलय् येशू अन झाया: इमिगु दथुइ दना: थथे धयादिल – “छिमित शान्ति दयेमा।”

20 थुलि धया: वयक्कलं इमित थ:गु ल्हा: व बेक्व क्यनादिल। अले ला प्रभुयात खना: चेलात फुक्कं लय्लयत्ताल।

21 वयक्कलं इमित हानं धयादिल – “छिमित शान्ति दयेमा। गथे बा:नं जित: ख्वयाहयादीगु ख: अथे हे जिं नं छिमित ख्वये।”

22 थुलि धया: वयक्कलं इमित फू याना: धयादिल – “पवित्र आत्मा का।

23 छिमिसं सुयागु पाप क्षमा यानाबी इमिगु पाप क्षमा जुइ। छिमिसं पाप क्षमा याना मब्बूसा इमिगु पाप क्षमा जुइ मखु।”☆

येशू हानं चेलातय् दथुइ खनेदय्क: झा:गु

24 दिदुमस धाःम्ह थोमा झिनिम्ह चेलात मध्ये छम्ह खः। येशू चेलातयथाय् झायादीबलय् व छम्ह मदु।

25 उकिं मेपिं चेलातयसं वयात धाल “जिमिसं प्रभुयात खना।”

तर वं धाल, “जिं थःम्ह हे वयक्ःया ल्हातिइ नकिं ताःगु घाःखू मखंकं, मथीकं व बेक्वय् ल्हातिं मथीकं जि पत्याः जुइ मखु।”

26 च्यान्हु लिपा, वयक्ःया चेलात हानं खापा तिनाः छँय् मुनाच्चन। थुबलय् अन थोमा नं दु। खापा तिनातःथाय् हे दुहां झायाः येशू इमिगु दथुइ दनाः थथे धयादिल – “छिमित शान्ति दयेमा।”

27 अले थोमायात धयादिल – “छंगु पति थन हजि, जिगु ल्हाः थिया स्वः। जिगु बेक्वय् ल्हाः ति। संका याये मते, बरु विश्वास या।”

28 अले थोमां वयक्ःयात धाल – “जिम्ह प्रभु, जिम्ह परमेश्वर।”

29 वयक्लं वयात धयादिल – “जितः खंगुलि छं विश्वास यात। जितः मखंकं विश्वास याइम्ह मनू तसकं धन्यम्ह खः।”

थ्व सफूयागु उद्देश्य

30 येशू चेलातय् न्हःने थ्व स्वयाः अप्वः हे अजू चायापुगु ज्या यानादीगु दु। थ्व सफुलिइ फुक्कं च्वयातःगु मदु।

31 अयनं छिमिसं येशू परमेश्वरया काय्, मुक्ति बीम्ह ख्रीष्ट हे खः धकाः विश्वास याये फयेमा, अले विश्वास यानाः वयक्ःयागु नामय् छिमित जीवन दयेमा धकाः थ्व च्वयातःगु खः।

21

येशू न्हयम्ह चेलातयथाय् खनेदयक्ः झाःगु

1 अनंलि येशू हानं तिबेरियास समुद्र सिथय् चेलातयथाय् खनेदयक्ः झाल।

2 सिमोन पनुस, दिदुमस धाःम्ह थोमा, गालीलिय् च्वंगु काना धाःगु थासय् च्वंम्ह नथानेल, जब्दिया काय्पिं व मेपिं निम्ह चेलात नं नापं दु।

3 सिमोन पनुसं इमित धाल – “जि न्या लाः वनेत्यना।”

इमिसं वयात धाल – “जिपिं नं छ नाप वये।” अले इपिं वनाः नांचाय् च्वन। तर व चान्हय् इमिसं छम्ह हे न्या लाये मफु।☆

4 सथ जूबलय् येशू समुद्र सिथय् दना च्वनादिल। अथेसां वय्कः येशू हे खः धकाः चेलातय्सं म्हसीके मफुत।

5 उकिं वय्कलं इमित धयादिल – “पासापिं, छिमिके न्या दु ला?”

इमिसं लिसः बिल – “मदु।”

6 अले वय्कलं धयादिल – “नांचायागु जवयपाखे जाः ह्वा, अले न्या क्यनी।” वय्कलं धयादीथाय् हे इमिसं जाः ह्वात। यक्व न्या क्यंगुलि इमिसं जाः सालाकाये तक नं मफुत।*

7 वय्कलं माया यानातःम्ह चेलां पत्रुसयात धाल – “वय्कः प्रभु हे खः।” वय्कः प्रभु हे खः धकाः सिमोन पत्रुसं ताःगुलि काचाकाचां लं फिनाः समुद्रय् तिन्हुल, छायाधाःसा उबलय् वं लं त्वयातःगु खः।

8 मेपिं चेलातय्सं नांचाय् च्वनाः जालय् जाय्क क्यंपिं न्या सालाहल। इपिं सिथं तापाः मजू। सछिगू मिटर ति जक तापाः।

9 सिथय् थ्यंबलय् इमिसं अन च्यानाच्चंगु ह्यंग्वालय् न्या व मरि तयातःगु खन।

10 वय्कलं इमित धयादिल – “नकतिनि लाना हयापिं न्या भचा थन हजि।”

11 उकिं सिमोन पत्रुसं नांचाय् वनाः जाः सिथय् सालाहल। जालय् सछि व न्ययस्वम्ह (१५३) ततःधिकःपिं न्या क्यनाच्चन। थुलिमछि न्या क्यनं नं जाः मगू।

12 वय्कलं इमित धयादिल – “वा, नः वा!” वय्कः प्रभु खः धकाः सियाः नं चेलातय्सं वय्कःयाके “छि सु खः” धकाः न्यनेगु आँट मयात।

13 वय्कलं मरि व न्या कयाः इमित इनाबियादिल।

14 सिनाः म्वाना वये धुंकाः चेलातय्थाय् झायाः क्यनादीगु थ्वनापं स्वकः जुल।

येशू व पत्रुस

15 नयेनी धुंकाः येशू सिमोन पत्रुसयात धयादिल – “यूहन्नाया काय् सिमोन, थुमिसं स्वयाः छं जितः अप्वः माया याना ला?”

वं वय्कःयात धाल – “खः प्रभु, जिं छितः माया याः धकाः छिं स्यू।”

अले वय्कलं धयादिल – “जिमि चीधिकःपिं भ्याःचातयत् ज्व।”

16 वय्कलं हानं निक्वः खुसि धयादिल – “यूहन्नाया काय् सिमोन, छु छं जितः माया याना ला?”

वं धाल “खः प्रभु, जिं छितः माया याः धकाः छिं सि हे स्यू।”

वय्कलं धयादिल – “जिमि फैचातयत् बिचाः या।”

* 21:6 २१:६ लूक ५:६

17 वयकलं हानं स्वक्वः खुसि धयादिल – “यहन्नाया काय् सिमोन, छं जितः माया याना ला?”

“छं जितः माया याना ला” धकाः वयकलं स्वकः तक न्यनादीगुलि पत्रुसं नुगः मछिंकाः थथे धाल – “प्रभु, छिं फुक्कं स्यू, जिं छितः माया याः धकाः नं छिं स्यू।”

अले वयकलं धयादिल – “जिमि फैचातयत् ज्व।

18 “जिं छन्त खःगु खँ धाये – ल्याय्महबलय् छं थःम्हं हे वसः पुनाः थः यःथाय् वना जुल। बुरा जुल धायवं छं लहाः प्वःचिनाः च्वनेमाली। मेपिन्सं हे वसः पुंकाः छन्त मयःथाय् ब्वना यंकी।”

19 वयकलं परमेश्वरयात तःधकेत पत्रुस गुकथं सिनावनेमाली धकाः धयादीगु खः। थुलि धयादी धुंकाः वयात धयादिल – “जिगु ल्यूल्यु वा।”

येशूया यःम्ह चेला

20 पत्रुसं लिफः स्वःबलय् येशू माया यानातःम्ह चेला नं इपिं नाप वयाच्वंगु खन। बहनी भव्य नयाच्वंबलय् वयकःयागु छातिइ लिधनाः थथे धाःम्ह चेला व हे खः – “प्रभु, छितः धोखा बीम्ह सु खः?”☆

21 पत्रुसं वयात खनाः वयकःयाके थथे धकाः न्यन – “प्रभु, वयात छु जुइ लय्?”

22 वयकलं धयादिल – “जि मवतले व म्वानाच्वनेमा धयागु जिगु इच्छा दुसा छन्त छाय् माल?” छ जिनापं वा।

23 वयकलं थथे धयादीगुलि अबलय् निसें व चेला सी मखुत धकाः चेलातयसं धयाजुल। वयकलं व सी मखुत धकाः धयादीगु मखु, बरु “जि मवतले व म्वानाच्वनेमा धयागु जिगु इच्छा खःसा छन्त छाय् माल?” धकाः जक धयादीगु खः।

24 थ्व फुक्क खँ सत्य खः धकाः साक्षी ब्यूम्ह चेला व हे खः। थ्व खँ च्वःम्ह चेला नं व हे खः। जिमिसं वं ब्यूगु साक्षी सत्य खः धकाः स्यू।

25 वयकलं यानादीगु मेमेगु नं यक्व ज्या दु। वयकलं यानादीगु छगू छगू दतले च्वल धाःसा जिं स्वयेबलय् ला अथे च्वयातःगु सफू थ्व संसारय् न्हानी मखु।

Newar
Newar: Newar (Bible)

copyright © 2024 Nepal Bible Society and Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Newar

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-05-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 16 May 2025 from source files
dated 17 May 2025

838cc630-4ccf-5055-be45-10a98a141cc7